

A.L.T. S-GOS TARYBOS SUAŽIAVIMAS

Rūta Sakienė

Štai ir vėl visų "užmiesčių" keliai pasuko į Amerikos lietuvių sostinę Čikagą, kur paskutinį – ilgąjį gegužės savaitgalį Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba sušaukė, pagal išsiuntinėtus kvietimus, "A.L.T. S-gos garbės narių, tarybos narių, skyrių pirmininkų, "Vilties" draugijos, "Dirvos" ir "Naujosios Vilties" žurnalų atstovų suvažiavimą". Suvažiavimas vyko visą dieną šeštadienį, gegužės 29-tą. Sekančią dieną, sekmadienį, Jaunimo Centre iškilmingai prisimintas jo mirties trisdešimt penkerių metų sukakties proga A.L.T. Sąjungos steigėjas Antanas OLIS.

Grįžkime prie suvažiavimo. Jame be Čikagos tautininkų ir svečių dalyvavo atstovai iš Clevelando, Bostono, New Yorko, Floridos, Detroito, Los Angeles. Čikagos skyriaus pirmininkei Eleonorai Valiukėnienei susirgus, suvažiavimą atidarė v-pirm. p. Gelazius. Po sveikinimo žodžio, Sąjungos pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas į darbo prezidiumą pakvietė Petrą Buchą ir dr. Laimą Šimulienę.

Suvažiavimo dalyviai išklusė dviejų gerų paskaitininkų. Vytautas Abraitis, gerai išsvarstęs, kalbėjo tema "Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga dabartinės Lietuvos situacijoje" (bus spausdinama atskirai). Ne mažiau atdžiai išklusė įdomius prof. dr. Broniaus Nemicko išvedžio-

jimus apie Tautininkų vaidmenį ateities Lietuvoje. Prelegentas savo kalba taip susumavo: Lietuvoje tarp Romos ir Markso filosofijų yra pasidariusi tuštuma. Ją ir turėtų užpildyti Tautinė Sąjunga, nežiūrint kokiais vardais ji pasivadintų.

Apie DIRVOS stovį pranešimus padarė VILTIES D-jos pirmininkas dr. Vytautas Maurutis ir DIRVOS redaktorius Balys Gaidžiūnas. Redaktoriaus pasiaukojimą DIRVOS gerovei žodžiu priminė dr. Leonas Kriaučeliūnas, o plovimu padėką išreiškė visas suvažiavimas. Ilgokai diskutuotas aukų telkimas ir naujų prenumeratų gavimo galimybės.

Kultūros Fondo padėties pranešimą ir finansų apyskaitą davė Stasys Briedis ir Oskaras Kremeris. Aptartas knygos "Lietuvos Genocidas" išleidimo reikalas. Apie baigiamą išleisti "Naujosios Vilties" naują numerį, pranešimus darė Antanas Juodvalkis ir Oskaras Kremeris. Žurnalas Chicagoje žada pasirodyti už poros dienų. Biudžetas mažas, bet nėra ko nusiminti – su žurnalo platinimu atsiras ir iplaukos.

Skyrių pranešimus padarė: Genovaitė Modestienė – Chicago, Liucija Mažeikienė – Los Angeles, Juozas Rentelis – Bostonas, Eugenija Bulotienė – Detroitas, Vytautas Abraitis – Daytona Beach. Algirdas Sperauskas iš New (Nukelta į 9 psl.)

YPATINGAS PAGERBIMAS

Antanas Dundzila

Daugelis praeityje esame galvoję apie tinkamą, iškilmingą, plačios visuomenės suruoštą pagerbimą Lietuvos Ambasadoriui Stasiui Lozoraičiui. Vartėme enciklopediją, joje ieškodami reikšmingesnių asmeninių Ambasadoriaus sukačių (gimęs 1924-VIII-2 Berlyne) ar laukėme kokio nors žymesnio šių laikų, jau nepriklausomos, jau kitų valstybių pripažintos Lietuvos laimėjimo tarptautinėje arenoje. Džiaugėmės Ambasadoriui suteiktais gar-

bės daktaratais – vienu iš Amerikos universiteto ir, aišku, iš atkurto Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune. Taip belaukiant progų, pagerbimui neginčijamą paskatinimą dabar suteikė ne kas kitas, bet pati Lietuvos Respublikos valdžia, neblaivaus muziko vairuojamu diplomatijos automobiliu atšaukusį Stasį Lozoraitį iš ambasadoriaus posto Washingtono.

JAV LB Washingtono apylinkės iniciatyva susirinkime šeštadienį, birželio 12 d. 7 val. vakaro Washingtono priemiesčio Bethesda Marriott viešbutyje iškilmingam pobūviui su Lietuvos Respublikos Ambasadorium ir Ponia Lozoraitiene. Pokylyje nuskambės didingas valio pusė šimtmečio, tamsiausiose Lietuvos dienose mūsų diplomatiniam poste ištarnavusiam Lietuvos valstybės vyrui.

St. Lozoraitį Pasiuntinybėje Washingtono pripratome matyti dar prieš nepriklausomybės paskelbimą, Dr. St. Bačkio laikais. Ponui Lozoraičiui parėmus charge pareigas, Pasiuntinybės rūmuose pradėjo vėl kasdien plevėsuoti Lietuvos trispalvė ir iš viso lyg sukruto gyvenimas, lyg į viršų pašoko Lietuvos atstovavimo akcija, padažnėjo visuomeniniai subuvimai. Neužmirštama buvo 1990 ko-

vo 11-ji, kai 3:50 val. p.p. Pasiuntinybę pasiekė žinia, apie vienbalsiai priimtą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimą. Tuo metu su Ponia ir Ponia Lozoraičiais Pasiuntinybėje džiaugėsi (ir nerime laukė ateities įvykių) mūsų visuomenės būrelis. Žinome, kad prieš šį istorinį žingsnį Ponas Lozoraitis ištisomis valandomis telefonu konferavo su Vilniuje dirbančiais sąjūdininkais, ruošiančiais nutarimų tekstus.

Gorbačiovo siautimo laikais, Stasys Lozoraitis sunkiai bet atkakliai darbavosi. Jis puikiai atstovavo Lietuvą tiek viešumoje, tiek privačiuose susitikimuose. Iš tų laikų yra likęs jo klasikinis atsakymas vienam tuometinės Sovietų Sąjungos pareigūnui. Šis, turbūt, rusas Ponui Lozoraičiui Amerikos spaudos žmonių tarpe kandžiai pastebėjo: "Ko jūs dabar, lietuviai, veržiatės į nepriklausomybę? Juk caro laikais jūs priklausėte Rusijai!". Stasys Lozoraitis nusišypsojo ir čia pat atsakė ruso panaudotu istorijos argumentu: "O kodėl jūs pradėdote skaičiavimą tik su caro laikų? Juk prieš tai Lietuvos kunigaikščiai valdė didelius rusų plotus!"

(Nukelta į 3 psl.)

Iš Tautinės Sąjungos vadovybės suvažiavimo Detroito. Iš kairės Vytautas Abraitis, dr. Bronius Nemickas, Teodoras Blinstrubas. Stovi Balys Gaidžiūnas ir dr. Leonas Kriaučeliūnas. Irenos Kriaučeliūnienės nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **GEGUŽĖS 26 D. ALGIRDAS BRAZAUSKAS LANKĖSI VILNIAUS ARKIVYSKUPIJOS RŪMUOSE.** Šis pastatas, šventaragio gatvėje netoli arkikatedros, Vilniaus vyskupijai pastatytas šio šimtmečio pradžioje. Nuo 1944 metų čia buvo įsikūręs Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas, vėliau, jam persikėlus į naujus rūmus, patalpomis naudojosi įvairios valstybinės įstaigos.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę pagal Restitucijos aktą vyskupijos rūmai vėl gražinti bažnyčiai. Nors kol kas čia dar dirba "Respublikos" dienraščio redakcija (šiai redakcijai paskirtas kitas pastatas miesto centre), patalpų remontas jau pradėtas. Visi darbai turėtų būti baigti iki Šventojo Tėvo vizito.

Prezidentas Algirdas Brazauskas domėjosi, kaip vykta arkivyskupijos rūmų remontas, kalbėjosi su "Respublikos" vyriausioju redaktoriumi V. Tomkumi. Susitarta, kad per artimiausias kelias savaites "Respublikos" redakcija persikels į naujas patalpas ir šie rūmai bus visiškai perduoti arkivyskupijai.

• **ALGIRDAS BRAZAUSKAS GEGUŽĖS 26 DIENĄ PRIĖMĖ SVEČIĄ IŠ JAV LIETUVIŲ FONDO VALDYBOS PIRMININKĄ STASĮ BARĄ.** Svečias papasakojo apie 31 metus veikiančio fondo veiklą. Pasak Stasio Baro, jo tikslas "investuoti lėšas į žmogų", padėti jam šviestis, tobulėti. Prieš kurį laiką Fondas yra paskyręs milijoną dolerių Lietuvos švietimo ir mokslo reikalingam. Už juos nupirka instrumentų simfoniniam orkestrui, skirtos stipendijos. Fondas yra pasirengęs skirti nemažą lėšų M.K. Čiurlionio galerijai sutvarkyti, įžymiojo lietuvių dailininko kūrybiniam palikimui išsaugoti.

Prezidentas padėkojo Stasiui Barui už paramą Lietuvos kultūrai ir švietimui. Buvo tariamasi, kaip geriau fondo skiriamas lėšas panaudoti Lietuvos labui.

Svečias pareiškė nuomonę, kad jei Lietuva pasirašytų sutartis su užsienio valstybėmis dėl pasikeitimo studentais, daugiau vaikų ir merginų iš Lietuvos galėtų nemokamai mokytis užsienio universitetuose.

• **VOKIETIJOS MITYBOS, ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ MINISTERIJOS CENTRINIO SKYRIAUS VADOVAS** Harvard Schmidt Lietuvos žemės ūkio akademijai iškilmingai perdavė Vokietijos mitybos, žemės ūkio ir miškų ministerijos dovaną – aštuonias žemės ūkio mašinas, kurių visų vertė – 200 tūkstančių Vokietijos markių.

Kaip Eltos korespondentei pasakė Lietuvos žemės ūkio akademijos docentas Liudas Špokas, prie akademijos žemės ūkio mašinų katedros bus įkurta technikos paslaugų įmonė, kurioje studentai mokysis dirbti su šia technika, už prieinamą kainą apdirbdami ūkininkų žemę.

• **VOKIETIJOS DIENOS RENGINIUS PRATĘSĖ TARP-TAUTINĖS "ŽALIOSIOS SAVAITĖS" BERLYNE PRISTATYMAS,** kurį surengė Berlyno parodų organizavimo centras Berlyno AMK. Kiekvienais metais šis centras organizuoja dalykinę žemės ūkio parodą "žalioji savaitė", svarbiausias jos tikslas – ekologiškai švarios žemės ūkio ir sodininkystės produkcijos rinkos organizavimas. Parodoje dalyvauja žemės ūkio produkcijos gamintojai iš įvairių Europos šalių, taip pat ir iš Baltijos valstybių.

Konferencijų salėje vyko Lietuvos ir Vokietijos specialistų diskusijos, kaip didinti augalininkystės derlingumą ir gyvulininkystės produktyvumą.

• **KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA ORGANIZUOS SPECIALIUS OBJEKTŲ APSAUGOS PADALINIUS,** sudarytus samdos principu – jie saugos įgaliotos atominės elektrinės, aerouostus, naftos įmones, valstų sandėlius, kai kuriuos tiltus.

• **GEGUŽĖS 26 D. KULTŪROS IR ŠVIETIMO MINISTERIJOJE APPLE organizacijos** ("Amerikos mokytojai į pagalbą Lietuvos mokyklai") iniciatorės įteikė Lietuvos didžiųjų miestų bibliotekoms, aukštosioms mokykloms, TOEFL egzaminų medžiagą, reikalingą stojant į daugelį JAV ir Europos aukštųjų mokyklų.

• **LIETUVOS BANKE JAU PERTVARKYTA VISA VADOVYBĖ.** Pirmininkas Romualdas Visokavičius. Pavaduotojai – Aivaras Karalius, Renė Mečinskienė, Povilas Milašauskas Gintautas Preidys ir Juozas Sinkevičius. Valdybos nariai – Vincas Babilius, Jeronimas Kraujelis, Pijus Pušionas, Reinoldijus Šarkinas, Valdas Trinkūnas ir Jonas Urka.

• **LIETUVOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJS POVLAS GILYS** lankėsi Italijoje ir lydėdamas Lietuvos ambasadoriaus Kazio Lozoraičio, privačioje audiencijoje Vatikane buvo priimtas popiežiaus Jono Pauliaus II.

• **NAUJUOJU LIETUVOS AMBASADORIUM. VOKIETIJOJE PASKIRTAS ZENONAS NAMAVIČIUS.** Tikimasi, kad Lietuvos prezidentas greitai laiku lankysis Vokietijoje, Šveicarijoje ir Prancūzijoje.

• **TIK DABAR, PO ILGŲ METŲ, KALININGRADO SRI-TIS NORI PLAČIAI ATVERTI VARTUS Į VAKARUS.** Tik gegužės 25 d. pirmą kartą po Antrojo pasaulinio karo išėjo traukinys į Gdanską. O šią vasarą numatoma atidaryti kelimą oro linijų ir keltų. Iki šiol tik per Lietuvą galėjo tą sritį lankyti.

BOSNIJOS MUSULMONŲ PREZIDENTAS ALIJA IZENTBERGOVIC gegužės 23 d. atmetė JAV ir Europos šalių – Rusijos, D. Britanijos, Prancūzijos ir Ispanijos pasiūlytą iniciatyvą Bosnijos-Hercogvinos reikalui kaip pastangą musulmonus prievarta suvaryti į rezervatus. Pasak prezidento, "šis planas mums visai nepriimtinas ir mes daugiau negaišim laiko bergždžiose derybose".

Vakarų sąjungininkų, kaip praneša dienraštis "Los Angeles Times", bendros akcijos programa priimtinesnė yra serbams. Bosnijos serbų vadovas Radovan Karadzic sveikino iniciatyvą, kaip realistiškesnį žvilgsnį į krizę Bosnijoje, ir gyrė prezidentą Clintoną. Tuo tarpu demokratų senatorius D.P. Moynihan valstybės sekretoriaus W. Christopher ir jo europiečių kolegų siūlomą planą pavadino "genocido įteisinimu". Panašiai pasisakė ir respublikonų lyderis senatorius B. Doyle.

Subyrėjusioje buvusioje Jugoslavijoje vykstančiam pilietiniam kare žuvo arba dingo be žinios daugiau kaip 138,000 žmonių ir du milijonai liko be pastogės.

DIENRAŠTIS "CHICAGO SUN-TIMES" NESENIAI PASKELBĖ STRAIP-SNĮ apie Rusijoje klestinčią juodąją ginklų pardavinėjimo rinką. Ten rašoma, kad gegužės mėnesį netoli 400,000 Rusijos gamybos AK-47 modelio automatinų ginklų juodojoje rinkoje keliavo į karštąsias vietas įvairiose pasaulio dalyse. Pasak straipsnio, ginklai juodojoje rinkoje parduodami kiekvienam, kas už juos moka kietąją valiutą. Juos superka dešimtys agentų iš Centrinės Amerikos, Artimųjų Rytų ir kitų pasaulio šalių, kurios nedraugiškos Vakarams.

Rusija tikisi už legalią ginklų prekybą šiais metais gauti 11 milijardų dolerių pajamų, kai 1992 m. gavo tik 3 milijardus. Tačiau, kaip praneša vidaus reikalų ministerija, pajamos už juodojoje rinkoje parduotus ginklus būsimos

• **ŠIUO METU LIETUVOJE LANKĖSI GAUSI VOKIETIČIŲ KARO BELAISVIŲ DELEGACIJA,** lyg dėkodama, kad tuoj po Antrojo karo pabaigos, kada juos sovietai badu marino, o lietuviai juos rėmė. Delegacija kelionę pradėjo nuo Šiaulių. Lankysis Kaune, Vilniuje ir kitur. Visi priimančiai kaip reti svečiai. O jų tikslas ne vien su lietuviais susitikti ir pasisvečiuoti, bet pasirūpinti ir karo meto draugų kapais, kurie supilti Lietuvos žemėje.

EUROPOJE IR PASAULYJE

dvigubai didesnės.

Vakarų žvalgybos pareigūnai patvirtina, kad šių metų balandžio mėn. Yemenui, Nigerijai ir Jungtiniam Arabų Emiratams nelegaliai ginklų buvo pasiųsta 375,000 vienetų. AK-47 modelio automatinus šautuvus agentai perka, mokėdami po 50 dol., o parduoda, gaudami iki 500 dol. už vieną. Pasak JAV žvalgybos, į pirkėjų būrį įeina vyriausybės ar pavieniai pirkėjai iš šių šalių: Kolumbijos, Irano, Irako, Sirijos, El Salvadoro, Nicaraguos, Urugvajaus, Meksikos ir net JAV.

Straipsnyje pastebima, kad Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje rusai kareiviai siūlo vietos gyventojams ar turistams iš jų pirkti ginklus už dolerius ar mainais į maisto produktus.

Prekyba ginklais vyksta Maskvos viešbučiuose, baruose, privačiuose butuose. Kai jau galutinai susitariama, ginklai kariniais ar privačiais lėktuvais skraidinami į Rusijos kariuomenės žinioje esančius aerodromus Taline ar buvusiam Rytų Berlyne. Bet tik tada, kai pareigūnai už išvežimo leidimo išdavimą gauna kyšį. Ginklai tada skraidinami į Trečiojo pasaulio šalis arba išsmugelinuojami į Vakarų valstybes. Dažnai tai atliekama su Rusijos kariškių pagalba. Praeitą rudėnį, kaip pranešama, aukšto rango Rusijos kariuomenės karininkas ir jo padėjėjas panaudojo Rusijos aviacijos karinius transporto lėktuvus ginklus iš centrinės Rusijos nugabenti savo pirkėjams Toluosiuose Rytuose.

Neseniai Lietuvoje lankėsis Rusijos gynybos ministras Pavel Grachev jau vasario mėn. pripažino, kad didelė dalis Rusijos armijos karininkų ima kyšius, ir pabandė su papirkinėjimais susidoroti. Mažiausia prieš 3,000 karininkų, jų tarpe 46 aukšto rango, už pardavinėjimą ginklų

buvo imtasi disciplinos priemonių. Kai kurie iš jų buvo suimti. Pats Grachev taip pat buvo kaltinamas netinkamu pareigoms. Manoma, kad netrukus vyriausybė prieš jį iškels oficialius kaltinimus, rašo dienraščio "Chicago Sun-Times" korespondentas Jack Kelly.

IŠ BRIUSELIO PRANEŠAMA, KAD RUSIJOS MOKSLININKAI PASKELBĖ patį griežčiausią iki šiol buvusių perspėjimų. Būtent, kad iš prieš 4 metus Atlanto vandenynė, netoli Norvegijos krantų, nuskendusio branduoliniu laivo Komsomolets atominių užtaisų kelių ateinančių metų laikotarpiu gali prasiversti plutonis ir užteršti apie 60 mylių vandenyno plotą gausų žuvimis. Vakarų mokslininkai tą rusų bauginimą atmeta, teigdami, jog rusai kursto visuomenę, stengdamiesi gauti lėšų numatytiems valymo darbams. Paskutiniaisiais mėnesiais rusai sustiprino perspėjimus apie galimą pavojų. Gegužės 19 d. šis perspėjimas buvo perduotas Europos Bendrijos užsienio santykių komisieriui, kuris su savo štabu svarsto, ar skirti lėšų ekspedicijai į nuskendusio povandeninio laivo vietą tyrinėti galimybes, ką su tuo laivu toliau daryti.

LENKIJOS DARBININKAI, DIRBANTIEJI FABRIKUOSE, MOKYKLOSE IR LIGONINĖSE gegužės mėnesio trečią savaitę paskelbė trumpalaikius streikus ir protestus, solidarizuodami su gydytojais ir mokytojais, kurie nepatenkinti naująja šalies ekonomine politika. Dageiliu atvejų gydytojai ir mokytojai gauna mažesnius atlyginimus už fabriko darbininkus. O ir pastarieji skundžiasi, kad su dabartiniais atlyginimais jie vos gali pragyventi. Apie 2,000 Varšuvos ir apylinkių įmonių, mokyklų ir ligoninių darbininkų pravedė protestus, iškabinę plakatus, kuriuose reiškiamas solidarumas mokytojams ir gydytojams. Ir darbininkai norėtų didesnių atlyginimų, tačiau pabrėžia, jog jie savo trumpalaikiais streikais bei protestais nori atkreipti dėmesį į mokyklas, klinikas ir kultūrines institucijas, kurių biudžetuose baigiasi turimos lėšos. Vyriausybė teigia, kad spausdinimas dar didesnio skaičiaus pinigų tik padidintų infliaciją. Tarptautinis Monetarinis fondas spaudžia Varšuvos vyriausybę daryti viską, kad nedidėtų deficitas.

V.I.R.

 INTERPOSTMIR CO. 108 Molnar Dr. West Seneca, NY 14224 Tel / Fax: (716) 675-7666			NEW LOCATION Open 5-8 P.M.
SUMMER SPECIAL			
Parcel 1:	(22 lbs.) sugar (22 lbs.) rice (22 lbs.) flour	PRICE \$ 65.00	
Parcel 2:	(3 gal.) vegetable oil	\$ 39.00	
Money: min. \$100. — \$17. — home delivery 2 WEEK DELIVERY GUARANTEED !!! SEND YOUR ORDER BY MAIL TODAY!!!			

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: BALYS GAIDŽIUNAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. •
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.
Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį
metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai
pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos
nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LIETUVOS PASIKEITIMAI IR MES

Juozas Žygas

Mes, kurie rūpinamės Lietuvos reikalais, negalime į viską tik ranka numoti. Tačiau įvairius pasikeitimus, ar jie mums patinka ar ne, turime priimti. Nieko nėra amžino. Vadai ateina ir praeina, o tauta lieka gyventi! Pats Algirdas Brazauskas pasakė: "Viskas keičiasi ir galima pakeisti. Nieko nėra amžino ir Brazauskas nėra amžinas". Taigi, taip ir turime į įvykius Lietuvoje žiūrėti. Mes jų krypties vistiek negalime pakeisti. Tačiau, vistiek negalime praeities ir įvykių bei pamokų užmiršti. Ta praetis buvo per daug brutali ir kruvina, tad neužtektų tik pasakymo "užmirškime". Kraujo keršto nei mes, nei tie, kurie patys kentėjo – nenori.

Bet moralinis apsisąlymas yra būtinas ir reikalingas. Taip negalima, kad buvę ar šūs komunistai, dabar – "Nei persižegnoję, nei išpažinties atlikę – tiesiai prie Dievulio stalo (K. Saja - Atgimimas 1990.I.12)" eitų. Kuomet jie buvo nuošalyje, tai vienybės vardan, buvo galima daug ką užmiršti. Bet dabar, kuomet jie tik neseniai į valdžią atėjo, jau pradeda savo tvarką daryti – tai jau yra visai kitas reikalas. Įsidrąsinę net pradeda kalbėti: "Mes niekuomet nebuvo išitikinę komunistai, o į partiją stojome norėdami tik Lietuvai padėti".

Tuose jų pasisakymuose yra ir dalis tiesos. O išėivijoje, tų kalbų pasiklausius, eina dar toliau. Jau pradeda kalbėti, kad "komunistų Lietuvoje visai net nebuvo". Tik kalbantieji neturi drąsos prisipažinti, kad per daugelį metų jie patys klydo ir kitus klaidino. Išėitų, kad visa mūsų veikla tebuvo vėzdais mosikavimas ir kova prieš nesamas šmėklas. O kas buvo tie, kurie mums liepė tai daryti?

Tie, kurie klydo, nustojo "neklystančių" vadų aureolės. O kad jie ir dabar klysta, tai galime aiškiai matyti, kadangi nėra pakankamai susipaži-

nę su tuo, kas dabar vyksta Lietuvoje. Kad be reikalo ginčų nevedus, pažiūrėkime ką tuo reikalu rašė A. Brazauskas: "Šiandien, kai "superpatriotai" ir prisiplakusi prie jų ekskomunistų dalis stengiasi išsiūbuoti primityvaus antikomunizmo bangą, senasis partijos pavadinimas turi ne taktikos, bet principo reikšmę. Šio pavadinimo neatsisako tie, kas į partiją stojo ne dėl karjeros, bet iš idėjinio įsitikinimo, kas nepripažįsta konjunktūrinės kosmetikos (...) Naujas pavadinimas neįvesdins partijos į Socialistų Internacionalą (Tiesą – 1990 m. XI. 13)". Kas pradės dabar su A. Brazausku ginčytis ir jam įrodyti, kad jis nebuvo komunistas!

Šiuo metu mums ne tai svarbu – kalbėti ir įrodinėti, kas buvo pats "žymiausias" komunistas. Bet tik tai, kad tie "apsivalę" komunistai ir jų draugai, per įvairias pažintis ir asmeniiskus ryšius, daro neigiamos įtakos mūsų veiklai. To mes turime visomis išgalėmis vengti, kadangi mūsų nedaug tėra ir kiekvienas esame toje veikloje reikalingas. O įvairūs nesusipratimai ar pasikarščiavimai, palieka pėdsakus, kurie atsiliepia mūsų veiklai.

Daug ko būtų galima išvengti – jeigu asmeniškai reikalai nebūtų maišomi su visuomeniniais. Mano darbovietėje kiekvieną mėnesį vykdavo susirinkimai. Juose būdavo sakoma, kad namų problemas ir politinius įsitikinimus reikia palikti namuose. Jiegu tai pritaikytume savo veikloje – tai ji būtų žymiai darnesnė!

DARYSIME VISKĄ, KAD LIETUVA BŪTŲ LAIMINGA

Šarūnas Marčiulionis – iškiliausias
lietuvis Amerikoje
Bronius Juodelis

Lietuvius verslininkus, pramoninkus, profesionalus JAV apjungia Lietuvos Prekybos rūmai Amerikoje.

Jie šiais metais švenčia 60 metų sėkmingos veiklos sukaktį. Rūmų vienas iš steigėjų ir jų pirmasis prezidentas buvo Justinas Mackevičius, dabartinio Rūmų prezidento David H. Mackiewicz senelis.

Per 60 metų Rūmai jungė lietuvių prekybininkus bei profesionalus ekonominėje, kultūrinėje ir Lietuvos laisvinimo plotmėje. Dabar Rūmai stengiasi padėti komunizmo sugriautos Lietuvos ekonomijos atstatymui ir laisvos rinkos išvystymui. Pastangos kol kas ryškesnį laimėjimų neatneša dėl buvusios sovietinės santvarkos nomenklatūros nenoro pasimokyti iš vakarų pasaulio ir jų nesuprantamų trukdymų krašto ekonominei gerovei pakelti.

Lietuvių Prekybos Rūmai Amerikoje turi metines šventes. Jų proga parenka iškiliausią lietuvių ar lietuvių Amerikoje ir apdovanoja "Man of the Year" žymeniu.

Šiais metais iškiliausiu lietuviu Amerikoje buvo parinktas žymus Lietuvos krepšininkas Šarūnas Marčiulionis, dabar gyvenantis JAV ir žaidžiantis NBA lygoje, Golden State Warriors komandoje San Francisco mieste, Californijoje. Jo parinkimą "Man of the Year" nulėmė ne tiek jo pasisekimai krepšinio aikštėje, Lietuvos vardo garsinimas sporto pasaulyje, kiek jo humanitarinė veikla. Lietu-

voje jis globoja našlaičius ir aklus vaikus, augina jaunąją Lietuvos krepšinininkų talentus jo išlaikomoje mokykloje ir globoja užsienio svečius ištaikingame "Šarūno" viešbutyje Vilniuje.

Amerikoje jis prisideda prie atvykusių Lietuvos vaikų globos, bendradarbiaujant su Marquette parko lietuvių parapijos Chicagoje klebonu, kun. J.A. Kuzinsku.

Sukaktuvinis Lietuvių prekybos rūmų banketas, kurio centre buvo Šarūno Marčiulionio pagerbimas, įvyko 1993.05.16 puošnaus Martinique restorano pokylių salėje, dalyvaujant virš 200 svečių. Išleistoje šventės brošiūroje "Annual Award Banquet" buvo plačiau aprašyta ne tik rūmų 60 metų veikla, jos vadovybė, bet ir Šarūno Marčiulionio nuopelnai Lietuvai, jos vaikams. Jam ir Rūmams leidinyje buvo daug sveikinimų.

Rūmų prezidentas David H. Mackiewicz, kuris yra didžiausio lietuvių banko pasaulyje (virš pusantro bilijono dolerių kapitalas) Standard Federal Bank prezidentas ir direktorių tarybos pirmininkas, įteikė "Man of the Year" plaketę Šarūnui Marčiulionui, sveikindamas ir linkėdamas toliau tęsti užsibrėžtą kilnų darbą.

Priimdamas jam suteiktą garbę Šarūnas tarė padėkos žodį, paminėdamas, kad jam daug lengviau žaisti aikštėje, negu sakyti kalbas. Jis pareiškė, kad kiekvienam reikia turėti gyvenimo prasmę ir vykdyti užsibrėžtą tikslą. Jam sportas suteikė sąlygas vykdyti jo užsibrėžtą tikslą – padėti nelaimingiems, akliems Lietuvos vaikams, ugdyti jaunojoje kartoje sportinius talentus. Žodį užbaigė kvietimu: "Darykime viską,

kad mūsų Lietuva būtų mūsų, kad ji būtų laiminga". Jo žodį į anglų kalbą vertė šventės programos vedėja Rūta Juškienė.

Šarūną ir 60 metų sukaktį švenčiančius Lietuvos prekybos rūmus žodžiu sveikino Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza. Jis pabrėžė kad Šarūnas yra tikrasis Lietuvos ambasadorius. Raštu sveikino Illinois valstijos gubernatorius Jim Edgar ir Chicagos meras Richard J. Daley.

YPATINGAS PAGERBIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

Reikia manyti, kad į Ponų Lozoraičių pagerbimą suvažiuos mūsų visuomenės vadovai, dalyvaus Lietuvos Ambasadorius Jungtinėms Tautoms, Lietuvos konsulai Amerikoje, Lietuvai draugiškų šalių diplomatai. Dalyvaus taip pat lietuvių visuomenė, kuriai Ponai Lozoraičiai už savo darbą Lietuvai yra svarbūs ir brangūs. Tokio dėmesio jie yra užsitarnavę, jiems priklauso mūsų visų padėka ir pagarba.

Norintieji pobūvyje dalyvauti kreipiasi pas Reginą Bačanskienę, 18413 Tranquil Lane, Olney, MD 20832, telef. (301) 774-4813. Rengėjai yra pasirūpinę, kad iš toliau atvykę svečiai galėtų nakvoti tame pačiame Marriott viešbutyje. (1993-V-25)

AMERIKOS ORO LINIJA
(AMERICAN TRANS AIR)
pradeda tiesioginius skrydžius į Rīgā, Latvijā.

Atidarymo ceremonijose dalyvavo American Trans Air bendrovės pareigūnas George Mikelsons, Latvijos ambasadorius JAV-bėms Ojars Kalnins, Latvijos ambasadorius Jungtinėms Tautoms Aivars Baumanis ir kiti.

Atidarymo ceremonijos įvyko birželio 2-ą dieną, 1993 m. JFK tarptautiniame aerodrome New Yorke. Po ceremonijų visi dalyvavusieji buvo gražiai pavaišinti.

Lietuvių prekybos rūmų Amerikoje 60 metų sukakties pokylyje 1993.05.16 "Man of the Year" žymeniu pagerbtas Šarūnas Marčiulionis.

Greta jo "Lietuvos vaikų Viltis" steigėja Birutė Jasaitienė ir "Lithuanian Mercy Lift" pirm. Jurgis Riškus.

PATRIA

2638 W. 71 St., Chicago, IL 60629,
tel. (312) -778-2100

Didelis pasirinkimas dovaninių bei buitinių prekių,
pageidaujama ir Lietuvoje. Dėl specialiai sumažintų kainų
klausykites Šluto radijo valandos
sekmadieniais nuo 7 iki 8 val. ryto, 1450 AM banga.

Mokesčiai nemaži

O VALDŽIOS KLAIDOS PERDIDELĖS

Jonas Kazlauskas

Grazūs B. Clinton'o pažadai bei vykusiai pristatytos sunkiai realizuojamos programos – kurios turėtų išspręsti visas ūkines problemas – atvedė jį į Baltuosius Rūmus.

Prabėgus keturiems mėnesiams, prezidentas jau patyrė komplikotą ir tikrą situaciją, kuri pasirodė esanti daug sunkesnė ją realizuoti, negu skelbti ir žadėti.

Žurnalo Newsweek paskelbti daviniai rodo, kad tik 36% amerikiečių sutinka su jo vedama politika. 10% nukrito per vieną mėnesį, kas yra pats žemiausias įvertinimas prezidento pirmuose jo darbo mėnesiuose.

Pirmas smūgis, neskaitant bėdų su kariuomene ir teisingumo ministerija, teko pakelti kai konservatyvūs demokratai ir respublikonai palaidojo jo \$19 bilijonų ekonominį darbų projektą, nes buvo bazuojama papildomomis išlaidomis.

Prezidento \$500 bilijonų penkių metų planas sumažinti biudžetą vos praėjo Atstovų Rūmuose – 219 balsų už ir 213 balsų prieš, – 38 demokratai ir visi respublikonai balsavo prieš.

Ši programa atneša \$250 bilijonų pakeliant mokesčius, kurių 75% ateina iš aukštesnių pajamų mokesčių mokėtojų ir sumažinant federalines valdžios išlaidas per penkerius metus. Šeima, kurios metinės pajamos yra \$50,000.00 mokės apie \$270.00 per metus daugiau, o asmenims, kurių pajamos yra tarp \$100,000.00 ir \$200,000.00 pakėlimas bus apie \$770.00, o turtingieji dar daugiau mokės.

Svarbiausias šio plano punktas yra naujas energijos mokestis, kuris turėtų atnešti \$75 bilijonus pajamų per penkerius metus. Šis BTU mokestis yra bazuojamas "on the energy content of different fuels as measured in British Thermal Units" kartu yra daugiausia kontraversinis ir labai abejotina ar pasieks senatą ir bus priimtas.

Oponentai energijos mokesčio teigia, kad jis yra regresyvus, nes asmenys su žemesnėmis pajamomis mokės didesnę procentą savo pajamų, negu aukštų pajamų asmenys. Jis yra vartotojo, ne gamintojo mokestis, o esmėje labai pakenks pramonės šakoms, kurios naudoja daug energijos. Geras pavyzdys yra aluminijaus pramonė. Alcoa, didžiausia pasaulyje aluminijaus produkcijos bendrovė apskaičiavo, kad jai kainuos apie \$100 milijonų

per metus energijos mokestis, nes energija 30% gamybos kainos.

Kitos bendrovės irgi turės problemų, kaip išspręsti padidėjusią produkcijos kainą, kuri automatiškai pasunkins konkurenciją pasaulinėje rinkoje, o valstijos, kaip Louisiana ir Oklahoma bijo, kad nepakenktų jų alyvos pramonei ir atsilieptų į dirbančiųjų skaičių. Nenuostabu, kad senatorius demokratas D.L. Boren yra didžiausias priešas šio mokesčio. Jis yra už didesnę federalinių išlaidų sumažinimą.

Kai finansų komiteto pirmininkas senatorius Moynihan buvo paklaustas ar jis kovos iki mirties to "save the president's energy tax", atsakė: "Fight until death over taxes? On, women, country, God, things like that, taxes? No."

Beveik tikras dalykas, kad atsovų Rūmų priimtas naujas energijos mokestis bus modifikuotas ir pakeistas, kas reikės ieškoti naujų šaltinių pajamų ir išlaidų subalansavimui.

Atsisakymas energijos mokesčio ir pakėlimas 8 centus už benzino galoną atneštų tik \$40 bilijonų per penkerius metus. Ši mintis yra priimtina gamintojams, bet vakarinių valstijų atstovai yra priešingi, nes ilgesnes distancijas važiuojant į darbą reikalauja daugiau benzino.

Whiting Amerikos Lietuvių Klubu atstovai neseniai paaukoję Deborah ligininės fondui \$2,456.00. Ši ligininė specializuojasi širdies ir plaučių liginų gydymu. 1992 m. rugsėjo mėnesį šios ligininės specialistai ir jų štabas nuvyko į Vilnių (viso apie 50 žmonių) ir padarė daugelį operacijų stengdamiesi padėti Lietuvos nesveikiems vaikams. Jie, taip pat, nuvežė Lietuvai įvairių medicinos reikmenų 1 1/2 milijono dolerių vertės.

Nuotraukoje antras iš kairės yra Stanley H. Fryczynski, Jr. Deborah ligininės prezidentas ir Lietuvių klubo vadovai: Iždininkas Frank Pelan kairėje, viceprezidentas John Marinas antras iš dešinės ir einamųjų reikalų vedėja Madeline Petkus dešinėje.

Didesni sveikatos draudimo mokėjimai, kurie bus taikomi turtingiems asmenims, užšaldymas ligininių ir daktarų dabartiniame lygyje kompensacijų, ir apkarpymas kai kurių socialinių programų, kurias finansuoja federalinė valdžia, yra sritys į kurias bus atkreiptas dėmesys. Asmeniniai mokesčiai, pradedant sausio mėnesio 1 d. 1993 m. pakeliami iki 36% mokestinėms pajamoms (atskaičius nurašymus ir asmenines išimties) virš \$140,000.00 pildant kartu (joint returns) ir virš \$115,000.00 viengungiams, o kai mokestinės pajamos viršija \$250,000.00 mokesčiai siekia 39.6%.

Pelno mokestis (capital gain) lieka tas pats 28%. Dabartinė socialinio draudimo pensijų riba yra 50%, nuo ateinančių metų ji pakeliamą iki 85%. Vadinasi už pensijas reikės mokėti mokesčiai, kai kitos pajamos bus virš \$32,000.00 porai ir \$25,000.00 viengungiui ne daugiau kaip už 85% gaunamos socialinio draudimo pensijos.

Bendrovių pajamų mokestis pakyla iki 35%. Kiti mažesni korporacijų nurašymų suvaržymai išimtiniais atvejais užsienyje uždirbtas pelnas bus mokestinės pajamos ir kai kurie palengvinimai perkant naujas gamybos priemones yra įtraukti į deficito sumažinimo programą.

Argumentai yra stiprūs, kad pirmiausia turi būti konkretus federalinių išlaidų sumažinimas, o vėliau pakelti mokestis, nes problema yra ta, kad mokesčiai nėra per žemi, bėda yra ta, kad valdžios išlaidos yra per didelės. Tei-

CLEVELANDO IR APYLINKIŲ BALFUI 1992 M. AUKORTOJAI

\$ 1,000.00 TAUPA Lietuvių Kredito Unija.

300.00 Wanicki, John
201.00 Mikonai, J.M.
200.00 Jasys ir MD., Šatai I.C.
102.00 Muliolis A.A.
101.00 Ardžiai J.R.
100.00 Karklius B.A., Skrinka MD., Urbaičiai T.V., Valys V.
75.00 THE JAKUBS & SON Funeral Home Inc.,
60.00 Žilinskas P.
56.00 Jakštas W. DR.
51.00 Apaniai V.L., Akelaitis V., Idzeliai S.H., Kijauskas G.Rev. Razgaičiai A.P., Šontai T.J. MD., Steponiai E.B., Sušinskienė Ir., Vaičieliūnienė K.,
50.00 Balbatas J., Baldauskas F.A., Čepulis A.L. MD., Čipkai S.D., Kisieliū A. MD., Mauručiai V.A.
41.00 Žygas J.
40.00 Klioriai V.R., Maželiai O.B., Pivoriūnas J.
36.00 Ambrazienė A., Mikoliūnas D., Petrauskis A.
32.00 Staniškis J.D.
31.00 Bačiulis V., Gudėnas J., Ilendienė J., Stankaitis I.J. MD. Valaitis A.
30.00 Degesys DR. DDS., Janavičius I., Skardžiai
27.00 Bielinis P.N., Jokubaitis V.O., Jasinavičiai J.F., Kazėnas A.J., Ralys K., Šilėnai V.O.
26.00 Gobienė K., Janušis J.V., Juodišiai J.I., Klioriai P.J., L.K.V.S. Ramovė, Rociūnai O.V., Steponavičienė E., Stungienė K., Sviderskas S.
25.00 Benokraitis V., Bublys R.I., Ežerskis P.B., Gruzdis V.MD. Johansonas H.F., Kaunai V.L., Kuprevičius A.I., Šilgaliai E.R., Stankus IG., Styra A.
22.00 Balčiūnai P.R., Balys M.L., Švarcai M.S.
21.00 Čyvai V.B., Dučmanas Z., Giedraitienė A., Ivanauskienė M., Jankauskas S., Laniauskienė S., Kazlauskai J.S., Keženis S., Knistauskas Sl., Obelenis Z.S., Pautieniai A.B., Sniečkus V., Taraška B.V., Žemgulis J.
20.00 Barzaitis T., Gelgotas V., Goldikovskis A. Msgr., Kasperavičius J.B., Matas G.DR ODS., Miškiniai V.A., Balys M.
16.00 Aukštuolis, G.M., Civinskienė L., Liutkus A., Palubinskas V., Stimburiėnė V.
15.00 Babickienė A., Cesna A., Juškėnai G.A. MD., Karsokas A.G., Macijauskas H., Naumanas O.
13.00 Puškorai G.J.V.
12.00 Alšėnienė E.
11.00 Bakūnas A.V., Belzinskas H., Citulis J., Gedvilas B., Malskiai E.J., Mikalauskas S., Ožinskienė A., Rukšėnas A., Slabokienė L., Tijūnėlis K., Stuogiai J.V. Varnelis E., Žygieinė O.
10.00 Bacevičius V., Blynas M., Bučmiai V.G., Butrimas S., Degučiai V.T., Degutis V., Janulis E., Lūža A., Marcinkevičiai M. K., Masilionis G., Nagevičius L., Natkevičienė G., Penkauskas A. D., Smetonienė B., Stasas M., Vėlyvienė J., Žemaitis G.E.
7.00 Kavaliūnas O.V.
6.00 Dračiūsis V., Minkūnienė J.
5.00 Čecys A., Kavaliūnas A., Matulionis V.
150.00 50 m. vedybų sukakties proga J.E. Stepai mirusių prisiminimui auکوjo

Dr. Brazaičio atminimui
10.00 Brazaitis T., Skrubel A.T.
50.00 Skrinka J. MD., Šonta J.T. MD.

Bajoraitienės M. atminimui
10.00 Žilioniai, Židoniai

Keženio L. Atminimui
10.00 Čiūkų D.

BAI.FO VALDYBA NUOŠIRDŽIAI DĖKOJA VISIEMS AUKOTOJAMS

singai admiralas E.J. Carroll sako "we are spending money we don't have, to defeat an enemy that does not exist! Juk iš 200 numatytų specifinių biudžeto apkarpyimų, išskaitant 25% Baltųjų Rūmų administracijos dar nėra įvykdyta.

Skambios kalbos natūralus sugebėjimas bendrauti su žmonėmis, aukšta inteligencija ir gudrus bei sumanus

išsisukinėjimas iš pažadų jau pasiekė tašką, kuris reikalauja glaudesnės kooperacijos su kongresu ir posityvių veiksmų bei akcijos, kad prezidentas patenkintų gyventojus, kurie tikisi ir laukia jo pažadėtų teigiamų ekonominių rezultatų.

Linkime sėkmės, kuri tikrai jam reikalinga.

"ŠALIS TA LIETUVA VADINAS"

Domas Česevičius

Būsimos Lietuvos valdymo idėja irgi nebegalėjo būti senosios Lietuvos valdymo praktika. Europoje po Prancūzų revoliucijos, o ypač JAV, jau per daug stipriai buvo išgalėjusios tautos suverenumo idėjos, parlamentinio demokratizmo idėjos, kurios buvo užvaldžiusios ir politikuojančių lietuvių inteligentų sąmonę ir išreikštos paprasčiausiu lozungu "Aušra naujos gdynės teka". Pagaliau, tą pačią linkmę rodė ir Valstybės Dūmos įsteigimas pačioje Rusijoje. Toje Dūmoje dalyvavo ir keletas lietuvių, kurie ten įsigijo pirminę politinės praktikos stažą. Bet vis tiek ne Rusijos imperijos valdymo tvarka švietė Naujosios Lietuvos pradininkams. Jų politiniai žvilgsniai buvo daugiausia nukreipti į Vakarų, o ypač į JAV, kur buvo apsigyvenęs beveik trečdalis visos lietuvių tautos ir iš kur politinių idėjų sėmėsi ne tik JAV lietuviai, bet ir lietuviai inteligentai ten ilgiau ir trumpiau pabuvoję.

Kiekvienas politinis–visuomeninis judėjimas turi savo priežastis, savo tikslus, savo iniciatorius bei vadus, savo mitą – nujaučiamą lūkesčių bei svajonių įgyvendinimo tikėjimą, savo eigą, eigos tempą, eigos intensyvumą. Lietuvių judėjimo eigos tempą smarkiai paspartino ir eigos intensyvumą labai sustiprino nepasisekęs Rusijos karas su Japonija ir po to karo prasidėję krašte neramumai, kurie tam tikru mastu pasireiškė ir lietuviškose gubernijose. Pasirodė, kad didžioji Rusijos imperija nėra koks neišjudinamas vieningas monolitas, patikimai atsparus smūgiams ne tik iš užsienių, bet ir iš vidaus. O tai stiprino lietuvių judėjimo viltis, skatino veiklą. Taigi laukti naujų smūgių Rusijos imperijai ir tuos smūgius panaudoti lietuvių reikalui – taip pradėjo konkretizuotis lietuvių judėjimo politinės aspiracijos.

Maždaug po dešimties metų toks smūgis prasidėjo. Rusija įsivėlė į Pirmąjį pasaulinį karą. Ne be pagrindo pradėta laukti panašios situacijos, kokios buvo susidariusios po Rusijos–Japonijos karo. Lietuvių judėjimo dalyviams reikėjo ypatingai sukrusti ir susiburti. Tačiau karas padalijo Lietuvos inteligentus į tuos, kurie liko Vokiečių užimtoje Lietuvoje ir tuos, kurie vienaip ar kitaip atsirado Rusijoje. Taip susidarė du lietuvių gynimo branduoliai skirtingose fronto

linijos atskirtose vietose, kuriuos betgi stipriai jungė tos pačios politinės lietuvių aspiracijos – eiti į Lietuvos nepriklausomybę. Lietuvių branduoliui Vilniuje išsikristalizuoja vadovaujanti grupė: dvasiškai lietuviškai imant – J. Basanavičius, A. Smetona, P. Klimas, o politiškai lietuviškai imant – A. Smetona, P. Klimas, J. Basanavičius. Užtat ir politinio Lietuvos organo – Lietuvos Tarybos pirmininku išrenkamas A. Smetona, sekretoriumi P. Klimas. Rusijoje lietuvių branduolio neformalioje vadovybėje šalia politinio lietuvių praktikos M. Yčo ir M. Krupavičiaus visu savo ūgiu prasiveržia didžiausias to meto lietuvis eruditas – profesorius A. Voldemaras. Tiesa, čia dar reikia paminėti lietuvių inteligentų branduolį, veikusį Šveicarijoje. Autoritetingiausias to branduolio veikėjas buvo dr. J. Purickis. Su JAV lietuviais vieningai kontaktavosi J. Šliūpas ir B. Balutis. Taigi galima pasakyti, kad lietuvių veikla tuo metu jau buvo išėjusi į pasaulį. Ta aplinkybė, reikia manyti, nemažai prisidėjo prie naujai atkurtos Lietuvos valstybės pirmųjų sunkių žingsnių palengvinimo.

Aišku viena, lietuvių tauta 1918 metais, kada dėl palankiai susidėjusių pasaulinės politikos aplinkybių buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė, dar nebuvo pakankamai pribrendusi tokiai nepriklausomybei. Juk visko dar trūko. Bet entuziazmas, atsiradęs dėl nepriklausomybės atgavimo, sveiko gyvenimo reikalų nuovoka, didelės pasiryžėlių pa-stangos kažkaip multiplika-vo veiklos rezultatus ir todėl daugybė trūkumų buvo sėkmingai nugali-

ma, paskubomis, bet nuosekliai buvo stiprinamos visos viešojo gyvenimo sritys. Taip buvo pradėta kurti labai maža, bet labai lietuviška Naujoji Lietuva.

Naujosios Lietuvos kūrimas ir jos gyvenimo pradžia buvo tuo apsunkinta, kad palyginti lengvai gautą nepriklausomybę dar reikėjo ginklu apginti nuo kaimynų ginkluotų pasikėsinių. Dar 1918 metų pabaigoje į Lietuvą atplūdo bolševikinės Rusijos pasiųsti Raudonosios Gvardijos daliniai ir dar 1919 m. pradžioje buvo okupavę didesnę Lietuvos dalį. Pralaimėto karo, revoliucinės netvarkos ir prasidėjusio pilietinio karo demoralizuota Raudonoji Gvardija nebuvo pakankamai disciplinuota ir stipri tinkamai kariauti visuose frontuose. Todėl Lenkijos ir jaunos Pabaltijos valstybių armijos, Vakarų valstybių apribotos ginklais ir karo reikmenimis, palyginti lengvai išstūmė bolševikinę kariuomenę iš savo teritorijų. Taip bolševikinė valdžia buvo priversta pasirašyti taikos sutartis su Pabaltijos valstybėmis ir Lenkija, o tų kraštų užgrobtą atidėti vėlesniems palankesniems laikams...

Lietuvos reikalai kariškai, o vėliau ir politiškai susikomplicavo dar ir dėl Lenkijos užmojo užimti istorinę Lietuvos sostinę Vilnių ir dideles lietuvių teritorijas Lenkijos pasienyje. Čia Lietuvai jau nebeprisisekė nei kariškai, nei politiškai: Vilniaus ir Vilniaus krašto atsiimti nebepajėgta. Ir taip jau maža Lietuva dėl to dar daugiau sumažėjo. 1923 metais Lietuva gana lengvai pasisekė į savo valstybinį suverenumą įjungti Klaipėdos kraštą, ko nebuvo pasiekusi ir didžioji kuni-gaiščių Lietuva. Tačiau tas įjungimas buvo taip stipriai apribotas tarptautiniu Klaipėdos krašto statutu ir tokia plačia to krašto autonomija, kad pats įjungimas buvo daugiau formalus, negu faktinis. Mat per ilgus amžius vokiečių valdomas Klaipėdos kraštas

jau taip smarkiai buvo germanizuotas, kad prisipažįstančių prie lietuvių tautybės buvo likusi menka mažuma. Tokiomis aplinkybėmis ir atlietuvinti tą kraštą buvo neįmanoma, ir sulietuvinti (lietuvių infiltracija) buvo labai sunku: tam reikėjo ilgų ir ramių laikų ir daug stipresnio Lietuvos ekonominio ir kultūrinio pajėgumo. Taigi Klaipėdos kraštas ilgam laikui turėjo būti opi tautinė ir valstybinė problema. Be to, ir Vakarų pasaulis, kuris taip lengvai užleido Klaipėdos kraštą Lietuvai, tikėjosi, kad tai tik provizorinis, bet negalutinis sprendimas.

Atgauti Vilniaus kraštą, neprarasti Klaipėdos krašto – tokie buvo nuolatiniai ir labai sunkiai išsprendžiami Lietuvos politikos, ypač užsienių politikos, uždaviniai.

Paskelbus Lietuvos nepriklausomybę, lietuvių judėjimas, kurį daugiausia atstovavo to judėjimo suorganizuota Lietuvos Taryba, paskubomis turėjo peraugti ir persiorganizuoti į Lietuvos valstybę, į Lietuvos valdžios organus. Tą persiorganizavimą gerokai palengvino tai, kad pasibaigus pasauliniam karui ir įvykus bolševikinei revoliucijai Rusijoje, lietuviai inteligentai masiškai skubėjo grįžti į Lietuvą ir įsijungti į valstybės kūrimo darbą. Lietuvos Taryba savo pirmininką A. Smetoną išrinko pirmuoju Lietuvos prezidentu, o prezidentas prof. A. Voldemarą paskyrė pirmuoju Laikinosios Lietuvos vyriausybės ministru pirmininku. Žodžiu, valstybės priešakyje atsistojo daugiausia politiškai pasižymėję lietuvių judėjimo autoritetai.

Užgimė valstybė. Atsirado valdžia. Na, žinoma, turėjo išiziebt ir neišvengiamas ir būtinas politinės valdžios palydovas – kova dėl valdžios... Kol lietuvių judėjimas buvo tik judėjimas, tai jį visą stipriai jungė pati lietuvių tauta, patys lietuvių reikalai. Tada lietuvių tikslų dėlei buvo paliekami nuoša-

lyje visokie politiniai, ideologiniai, ekonominiai ir kitokie skirtumai, palyginti lengvi buvo susitarimai ir kompromisai, kad tik būtų aukščiau statomi lietuvių interesai.

Dėl valdžios judėjimui dažniausiai pradeda diferencijuotis, skaldytis. Skaldymosi dvasia greit pasireiškė ir Lietuvoje. Pirmiausia ryškiausiai pradėjo išsiskirti politinė "dešinė" ir politinė "kairė". Tiesą sakant, tas išsiskyrimas buvo prasidėjęs jau gerokai anksčiau, dar carų Rusijos laikais, kai susikūrė krikščionių demokratų ir social demokratų partijos ir jų satelitai – "ateitininkų" bei "aušrininkų" moksleivių organizacijos su savo specifine ideologine spauda. Tos srovės ypač smarkiai konfrontavosi pirmojo – steigiamojo seimo rinkimuose. Tada politinis judėjimas iš inteligentinių aukštumų buvo plačiai paskleistas krašto gyventojų masėse apačioje. Klausimas tarp dešinės ar kairės buvo pastatytas labai radikaliai ir aštriai: "su katalikais ar su bolševikais?" Taip radikaliai ir radikalizuojamai veikiamos gyventojų masės nebegalėjo matyti ir rinktis kokio nors vidurinio kelio tarp dešinės ir kairės. Tik arba – arba!

Ta prasme užtat suprantami buvo ir steigiamojo seimo rinkimų rezultatai: vidurinės, tarpinės, neideologinės partijos rinkimuose beveik nieko nelaimėjo, daugiausia laimėjo krikščionių demokratų partija, kurią plačiose gyventojų masėse aktyviai propagavo gausūs dvasininkų – kunigų pulkai ir plačiai išsišakojusios moksleivių ateitininkų organizacijos aršieji aktyvistai. Valdžia perėjo į krikščionių demokratų partijos rankas.

(Bus daugiau)

• IEŠKOM JAUNESNĖS LIETUVES prižiūrėti mūsų mergaites 9 ir 1 1/2 metų amžiaus ir tvarkyt namus. Gyvenam Los Angeles užmiestyje ir dirbam ilgas valandas savo prekybos įmonėje.

Ieškom darbščios, tvarkingos moters pradėti liepos pirmą savaitę. Mokam \$100 per savaitę su išlaikymu (kambarį maistą). Jeigu domitės, prašau parašyti arba paskambinti: Alan & Vilija Vinis

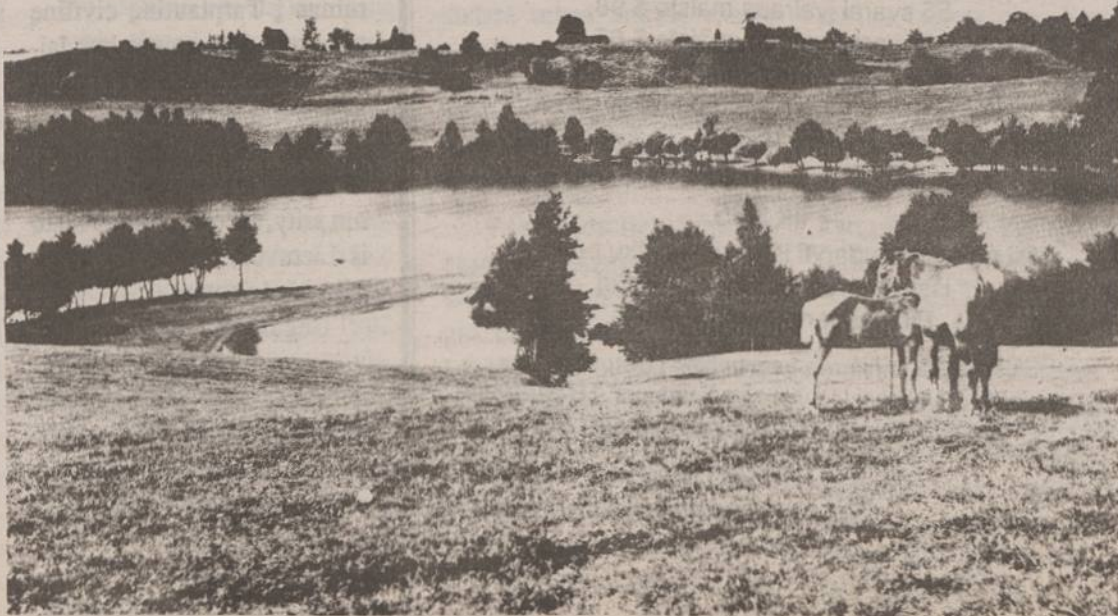
261 Industry Way
Upland, CA 91786
1 (909) 920 0373 darbo
1 (619) 868 4882 namų

SAULĖLEIDŽIO SONETA

A.a. Stasio Santvaro pasutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukrauta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: DIRVA
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

Šalis ta Lietuva vadinasi...

Prie Garsto ežero. Juliaus Vaičekausko nuotr. iš Alg. Kezio red. albumo "Vandenys".

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ATSTOVAMS LANKANT BALTIJŲ RŪMŲ IR KONGRESO ĮSTAIGAS

Siekdami plėsti ryšius su prez. B. Clintono administracija, š.m. balandžio 30 d. JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algirdas S. Gečys, LB Krašto valdybos vicepirm. informacijai Rimantas Stirbys, lydimi LB Visuomeninių reikalų įstaigos Washingtono direktorės Astos Banionytės, lankėsi Baltuose Rūmuose ir JAV Senato įstaigose. Prie Baltųjų Rūmų veikiančioje JAV Tautinio saugumo taryboje arti valandos kalbėtasi su specialia JAV prezidento asistente tautinės apsaugos reikalams Tobi Trister Gati. Turėtas pokalbis suteikė galimybę tiesioginiai patirti JAV Administracijos nusiteikimus Baltijos valstybių ir specifiniai Lietuvos atžvilgiu. Bendrais bruožais tenka atpasakoti turėto pokalbio eigą.

Į LB atstovų klausimą kiek tiesioginiai Baltijos valstybės buvo liestos Vancouver, Kanadoje, vykusiame JAV ir Rusijos prezidentų susitikime, buvo atsakyta, jog JAV delegacija reikalavusi, kad Rusijos kariuomenės išvedimas iš Baltijos valstybių būtų tęsiamas. Keliais atvejais JAV atstovai pabrėžė, kad kariuomenės išvedimas negali būti rišamas ("linkage") su kuriuo nors kitu klausimu, pavyzdžiui, Rusijos valdžios nusiskundimais dėl kol kas neįrodytų etninių rusų teisių pažeidimais Baltijos valstybių teritorijoje.

Vancouverio susitikime prez. Clintonas formaliai pakeitė ankstyvesnės JAV Administracijos užimtą liniją nemesti Vokietijos ir Skandinavijos valstybių pastangų Rusijoje statyti butus iš užsienio atitraukiamoms karininkų šeimoms. Vancouveryje Clintonas atsižvelgė į prez. Jelcino prašymą pritarti butų statybai ir pačią statybą paremti. Iki metų galo pažadėta pastatyti 400 butų JAV pinigais. Pagal Gati, prez. Clintonas yra pasiryžęs Vancouveryje duotą pažadą praplėsti ir pastatyti bent keletą tūkstančių butų iš Baltijos valstybių atitraukiamoms karininkų šeimoms. Bus nelengva gauti JAV Kongreso pritarimą ir lėšų Rusijai remti, tačiau Baltieji Rūmai šiuo klausimu yra optimistiškai nusiteikę ir tiki si paramos iš respublikonų partijos.

LB atstovai pastebėjo, kad jos pareigūnai 1992 m. lapkričio mėnesį dalyvavę Little Rock, AK vykusiame Rytų Europos klausimais Clintono štabo sušauktame pasitarime, kėlė rusų karininkų šeimoms

Rusijoje statybos klausimą. Klausimas buvo keltas ir prieš prezidentinius rinkimus abiem kandidatams įteiktame JAV LB Krašto valdybos memorandume. Lietuvos valdžia butų statybos reikale talkina Karaliaučiaus srityje, tad JAV Administracijos pastangos sveikiname.

Sekantis LB atstovų klausimas lietė svarbą Clintono Administracijai laikytis senatoriaus R. Byrd prarastos įstatyminės pataisos, kuri įpareigoja Administraciją nutraukti 50 procentų 1993 metais Rusijai skirtos užsienio paramos (išskyrus humanitarinę pagalbą), jei iki 1993 m. birželio 1 dienos Rusija nebus padariusi pakankamo progreso kariuomenės iš Baltijos valstybių teritorijos atitraukimo srityje. Pastebėta, kad nors Rusijos kariuomenės atitraukimas šiaip taip yra vykdomas, Rusijos vyriausybė vis dar delsia sutarčių dėl kariuomenės išvedimo pasirašymą su Latvija ir Estija. Lietuva krašto apsaugos ministrų pasirašytą sutartį su Rusija turinti, tačiau Rusijos parlamentas sutarties nėra patvirtinęs. Būtina spausti Rusiją, kad kariuomenės atitraukimas kuo greičiau būtų užbaigtas. Šiuo metu du trečdaliai Rusijos kariuomenės Baltijos valstybėse sudaro karininkai. Istorija moko, kad įvairias suirutes vykdo nepatenkinti karininkai, o ne eiliniai pėstininkai.

Kalbantis šiuo klausimu susidarė išpuolis, kad JAV naujoji administracija Byrd amendmento klausimu sprendimo nėra padariusi. Į paramos nutraukimą bus atsižvelgiama tik į Administraciją nukreipus teisioginį spaudimą. Buvo pareikšta, kad jei

Lietuvos valdžia bus patenkinta Rusijos karinių pajėgų atitraukimo greičiu, tai JAV tikrai nesipriešins Lietuvos sprendimui.

LB atstovai pastebėjo, kad rūpestį Baltijos valstybėms sudaro ne tik delsimas kariuomenės atitraukimas, bet ir Rusijos valdžios sluoksniuose vykstanti kova dėl Rusijos užsienio politikos ir Rusijos tautinio saugumo koncepcijos. Dabartiniu metu mokslinėse konferencijose Rusijos atstovai propaguoja Rusijos "Monroe doktriną", kuria Rusija nori užsitikrinti sau teisę kištis į Sov. Sąjungai priklausiusių šalių vidaus politiką. Ši doktrina Rusijos gali būti piktnaudjojama į Baltijos valstybes įvesti savo kariuomenę, o taip pat ir užgniaužti jų nepriklausomybę. Buvo atsakyta, kad nors ši doktrina kai kurių asmenų yra propaguojama, pavojaus ji nesudaranti, nes prez. Jelcinas tai doktrinai nepritaria.

Į tokį atsakymą LB atstovai argumentavo teigimu, kad JAV valdžia vis dėlto neturėtų delsti su reakcija į tokio pobūdžio pavojingus pareiškimus. Iš anksto nepritardami kalbai apie bet kurios valstybės teisę kariniu būdu intervenuoti kitų kraštų vidaus reikaluose, JAV galinčios tiesioginiai Jelcinui padėti doktrinos pritaikymo klausime. Prez. Clintonas keliais atvejais yra pabrėžęs, kad dvišaliai konfliktai turėtų būti sprendžiami per tarptautines organizacijas. Šis principas turėtų būti Tautinio saugumo tarybos naudojamas numalšinimui Rusijos imperialistų troškuliui.

Į klausimą kaip JAV LB žiūrėtų į Rusijos kariuomenės įjungimą į tarptautinius vienetų iškilusiems konfliktams spręsti, atsakyta, kad tokios karinės pajėgos turėtų būti tiesioginėje tarptautinių organizacijų kontrolėje ir, tikslą atsiekus, jos nedelsiant turėtų būti išformuojamos. Po turė-

tos patirties su Sov. Sąjungos igulomis prieš II-jį Pasaulinį karą, šiame klausime Baltijos valstybės bus ypatingai atsargios. Klausimo esama grynai teoretinio, nes Bosnijos problemos Baltijos valstybėse negalimos.

LB pareigūnams kelia rūpestį JAV Tautinio saugumo tarybos pasiskirstymas darbo sritimis bei pareigomis. Baltijos valstybių reikalai lyg ir siejami su buvusių Sov. Sąjungos respublikų vystymosi problemomis, o ne su buvusiomis satelitėmis valstybėmis, kas būtų kur kas logiškiau. Tuo keliu einant, mūsų interesai gali likti neapginti ir paaugti Didžiosios Rusijos interesų naudai. Reikės mums budrumo ir politinio aktyvumo saviesiems interesams ginti.

Užsienio paramos Baltijos valstybėms reikalu LB atstovai lankėsi JAV užsienio paramą skirstančio komiteto pirm. sen. Patrick Leahy (dem. – Vermont) ir vyriausio rango respublikono senatoriaus Mitch McDonnell (resp. – Kentucky) štabuose. Dabartiniu metu per SEED programą Rytų Europai yra pramatyta skirti 400 milijonų dolerių parama. Valstybės departamento dispozicijai paliekama šią paramą paskirstyti paskiroms valstybėms. Tad neaišku kokia sumos dalis atiteks Baltijos valstybėms.

Iš Jungtinių Tautų

17 LIETUVIŲ LAIKYS EGZAMINUS Į TARPTAUTINĘ CIVILINĘ TARNYBĄ

Gegužės 17-21

Patarėja G. Damušytė atstovavo Lietuvos delegacijai Tarptautinės gyventojų statistikos ir vystymosi konferencijos paruošiamojai komiteto sesijoj Jungtinėse Tautose. Konferencija įvyks 1994 metais Kaire.

Gegužės 17

Jungtinės Tautos Lietuvos Misijai pranešė, kad iš 50 gautų registracijos anketų, 17 Lietuvos piliečių buvo JT komisijos atrinkti laikyti egzaminus į Tarptautinę civilinę tarnybą. Egzaminai bus laikomi birželio 15-16 dienomis Vilniuje ir New Yorke. Į šią atranką, darytą pagal išsilavinimą parinktojo egzaminavimo srity, pateko 11 kandidatų iš Lietuvos, 6 piliečiai gyvenantys užsienyje.

Gegužės 19

Lietuvos Misijos iniciatyva sušauktas darbo posėdis tarp Baltijos valstybių ir Suomijos atstovų dėl Vienos Pasaulinės žmogaus teisių konferencijos.

Gegužės 20

Patarėja G. Damušytė dalyvavo Baltijos valstybių ir

Senatoriams įteiktuose raštuose JAV LB Visuomeninių reikalų taryba nusiskundė, kad paramą Lietuvai administruojančios valdžios įstaigos šiais metais neapdairiai paramą skirsto ir paramos teikimą uždelsia. Tik maža dalis paramos tiesioginiai atitenka Lietuvai. Taip pat pasigendama pravedamų programų priežiūros, jų efektyvumo vertinimo. LB yra už nukreipimą užsienio paramos programų į privatų sektorių, kur Lietuvoje trūksta ir patirties ir tikslaus laisvos rinkos funkcionavimo supratimo. Lietuvoje privatiems verslininkams grėsia pavojus pritrūkti investicinių kreditų.

JAV valdžia dar vis delsia su Baltijos verslovių fondo – Baltic Enterprise Fund – įkūrimu, nors panašiais fondais jau treči metai kaip naudojasi lenkų, čekų vengrų, slovakių ir bulgarų verslininkai. LB atstovų nusiskundimams buvo parodytas dėmesys. JAV LB buvo paprašyta šiais klausimais liūdyti š.m. birželio 15 dieną pravedame apklausinėjime teikiamos užsienio pagalbos reikalais.

Po apsilankymų Baltuose Rūmuose ir JAV Senato įstaigose, LB atstovai vizitavo Lietuvos ambasadorių JAV – Stasį Lozoraitį.

JAV LB Inf. (R. Stirbys)

buvusių TSRS respublikų Penktojo komiteto ekspertų posėdyje, kuriame aptarė apeliacijos eigą dėl neteisinių šių JT narėms užskaičiuotų nario mokesčių. Susirinkusieji apsvaistė Latvijos ir Moldovos apeliacinius projektus, aptarė bendrus žygius šiuo reikalu JT-ose bei pasidalino žiniomis apie pavienių valstybių planus siekiant išsirūpinti teisingesnius mokesčius. Atmintinė pasiūsta į URM.

Gegužės 21

Patarėja G. Damušytė atstovavo Lietuvos Misijai Locust Valley mokyklos Kultūros ir globalinio sąmoningumo dienoje. Išdalinta informacija apie Lietuvos politinį ir kultūrinį gyvenimą. Dalyvavo 35 kraštų atstovai.

Talpintuvai siunčiami kas savaitę

TRANSPAK praneša: NAUJI MAISTO SIUNTINIAI:

55 svarai įvairaus maisto \$ 98.

22 svarai įvairaus maisto \$ 65.

22 svarai mėsos gaminių \$ 95.

45 svarai įvairaus maisto be mėsos \$75.

Mažas, bet vertingas: kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai – tik \$35.

Visi gaminiai sudaryti iš užsienietiško produktų, išskyrus rūkytas dešras ir sūrį.

Pinigai pervedami doleriais.

Siųskite per seniausią persiuntimo į Lietuvą įstaigą Daugiausia siuntinių į Lietuvą siunčiama per **TRANSPAK**. Skubius siuntinius siunčiame AIR CARGO

RŪTA DEGUTIENĖ

216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK Chicago tel. 312 436-7772

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

KĄ SVARSTĖ IR NUTARĖ VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBA

Vokietijos LB taryba yra Vokietijos LB parlamentas. Ją sudaro 15 narių, renkamų trejiems metams.

Vokietijos LB įregistruota vokiečių teisme ir pripažinta visuomenei naudinga pelno nesiekiančia organizacija (gemeinnütziger Verein). Ne tik jos turtas ir jai aukojamos sumos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių, bet dar gauna ir finansinę valdžios paramą.

Naujos Vokietijos LB tarybos, išrinktos 1992 lapkričio 7, narių suvažiavimas įvyko š.m. kovo 6 Romuvoje, Huttenfelde. Iš 15 narių atvyko 14. Naujosios tarybos prezidiumo pirmininke trejiems metams išrinkta mokyta Marija Šmitienė. Prezidiumo vicepirmininku tapo muz. Petras Odinis, sekretorium – dr. Saulius Grinius.

Ataskaitinių pranešimų eilę pradėjo Vokietijos LB valdybos pirmininkas Arminas Lipšys. Užsimota šiais metais išleisti 4 numerius "Informacijų": vidury sausio, balandžio, liepos ir spalio mėnesių. Jų išleidimas bei išsiuntinėjimas kainuos 7.000 DM. Trūksta medžiagos. LB apylinkės prašomos nuolat informuoti apie savo renginius ir kitą veiklą.

Turėta daug susitikimų su Lietuvos parlamentarais bei aukštais valdžios pareigūnais. Pokalbiai su jais buvo daugiau informaciniai. 1992 spalį įvyko pasitarimas su Lietuvos ambasadoriumi Vokietijoje prof. dr. V. Antanaičiu. Paaiškėjo, kad jis dėjo per daug vilčių į Vokietijos LB ir ypač į Vasario 16 gimnazijos pagalbą ambasada, informuojant vokiečius apie Lietuvą bei mezgant kultūrinius ryšius.

Vilniuje sudaryta komisija iš Lietuvos ir išeivijos veikėjų santykiams su išeivija palaikyti. Į ją įrašytas ir Vokietijos LB valdybos pirmininkas A. Lipšys. Parama Lietuvai tęsiama. Ją iki šiol daugiausiai vykdė Bartusevičių šeima Lietuvių kultūros instituto vardu.

Pr. metų Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas lapkričio mėnesį buvo kiek turtingesnis. Jį praturtino ypač Lietuvos ambasados Bonnoje patarėjo dr. Jono Rudalevičiaus pranešimas apie padėti Lietuvoje po seimo rinkimų ir po pranešimo vykęs gyvas nuomonių pasikeitimas.

Šiomet centrinis Vasario 16 minėjimas Huttenfelde susilaukė kiek mažiau žmonių, bet buvo nemažiau iškilmingas ir turiningas kaip praeitais metais. Ypač gausi ir

įdomi buvo meninė programa.

Vokietijos LB valdybas buvo pakviesta ir dalyvavo Vasario 16 surengtame Lietuvos ambasados priėmimo bei jos patalpų pašventinime Bonnoje ir Lietuvos garbės konsulato atidaryme Frankfurte / M š.m. vasario 18.

Praeitais metais Lemonte (JAV) vykusiame Pasaulio LB VIII seime Vokietijos LB atstovavo A. Šmitas, o Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungai – Ankė Lepaitė. Kokie darbai laukia naujosios Vokietijos LB valdybos?

Pagrindinis ryšys su LB nariais ir informacijos šaltinis apie Vokietijos LB veiklą yra jos INFORMACIJOS. Ruošiamas adresynas. Į jį bus įtraukti visų Vokietijos LB narių ir kuo daugiau kitų šiame krašte gyvenančių lietuvių, o taip pat ir vokiečių, su kuriais palaikomi santykiai, nauji adresai. Teks ruošti ir tradicinius renginius.

Lietuvių vaikų vasaros stovyklos Vokietijoje nebe ruošiamos. Nemaža tautiečių savo atžalyną siunčia į Lietuvą rengiamas stovyklas.

Vokietijos LB valdybos išdininkas Antanas Šiugždinis, jun., paaiškino visiems tarybos nariams kartu su kvietimu išsiuntintus finansinius dokumentus. Turimo turto vertė nemažėja ir neauga (namai sensta, bet Romuvos žemės sklypo vertė didėja), o kasmetinė apyvarta ne daug tesikeičia.

Kontrolės komisijos š.m. vasario 1 vykdytos kontrolės protokolą perskaitė kontrolierius Jonas Vitkus. Išvada – Vokietijos LB valdybos pinigine atskaitomybė vedama tvarkingai. Komisija siūlo Vokietijos LB valdybos 1992 gruodžio 31 balansą ir 1992 sąmatos įvykdymą tvirtinti ir atleisti valdybą nuo atsakomybės.

Garbės teismo pirmininko Justino Lukošiaus pranešimas buvo pats trumpiausias: garbės teismas per šią kadenciją jokių skundų negavo ir bylų nesprendė.

Apie 1992 lapkričio 7 vykdytus Vokietijos LB tarybos rinkimus pranešė Rinkimų komisijos pirmininkas Jonas Vitkus. Rinkimai vyko korespondenciniu būdu (paštu). Balsai skaičiuoti 1992 lapkričio 21 Romuvos pilyje. Rasta, kad turėjo teisę balsuoti 773 LB nariai iš 30 apylinkių. Balsavo tik 422. Į tarybos narius buvo pasiūlyta 19 kandidatų: 16 vyrų ir 3 moterys. Vyriausias kandidatas 83 metų amžiaus, jauniausia – 22. Išrinkti 15 tary-

bos narių, 4 liko kandidatais. Rinkimai kainavo 3.470,43 DM, nors visi trys komisijos nariai už savo darbą ir pataravimus (kelionės išlaidas, pasikalbėjimus nuosavais telefonais ir kt.) atlyginimo nemė. Posėdžiautojai plojimai išreiškė padėką Rinkimų komisijai, ypač daugiausiai pasidarbavusiam jos pirmininkui Jonui Vitkui.

Apie Vasario 16 gimnaziją informavo jos direktorius Andrius Šmitas. Mokosi 101 jaunuoliai-ė: 51 berniukas ir 50 mergaičių. 59 buvo iš Vokietijos, 23 iš Lietuvos, 7 iš JAV-bių, 6 iš Brazilijos, po 2 iš Kanados ir Urugvajaus, po 1 iš Argentinos ir Mali (Afrika). Gimnazijos ir bendrabučių metinės išlaidos siekė per 2.257.000 DM. Gimnazijos išlaidas apmokėjo Vokietijos vyriausybė ir Katal. vyskupų konferencija, o bendrabučius išlaikė (maitinimas, kambariai, vedėjų bei valytojų atlyginimai ir kt.) mokinių tėvai, lietuvių išeivijos aukos, Hesseno krašto valdžia ir Europos Bendruomenė.

Lietuviai Vokietijoje yra viena jos mažumų. Vokiečiai mažumų mokyklų neremia. Lietuviams, Latviams ir Vengrams padaryta išimtis. Todėl ir paramą jų gimnazijos gaunama ne per gyvenamų kraštų švietimo ministerijas, kurioms priklauso tuose kraštuose esančios mokyklos, bet iš Bonnos per Federal vidaus reikalų ministeriją. Iki šiol parama buvo teikiama kaip okupuotų kraštų pabėgėlių mokykloms. Tiems kraštams išsilaisvinus, atkrita ir rėmimo pagrindas. Vokiečių politikai rodo norą ir toliau paramą teikti. Bendra išvada: padėtis patenkinama. Atrodo, jog mokykla bus vokiečių remiama bent 5 ateinančius metus. Tolimesnė jos ateitis priklausys nuo Vokietijos – Lietuvos santykių.

Vasario 16 gimnazijos rėmimo fondo išdininkas Antanas Šiugždinis, jun., išdalijo pinigines fondo apyskaitas raštu. Jos rodo, kad per 10 metų (1983 - 1992) fondas turėjo 1.325.581,28 DM pajamų ir 1.063.937,37 DM išlaidų. Didžiausią pajamų dalį sudarė aukos, antroje vietoje – palikimai ir trečioje – aukos statybai. Per 1992 gauta 268.913,10 DM, daugiausia iš palikimų ir tik antroje vietoje – iš aukų.

Vokietijos liet. jaunimo sąjungos pirmininkė stud. Dalia Baliulytė išdalijo sąjungos biuletenio KIBIRKŠTĖLĖ Nr. 2 (1992 gruodis). Dabar svarbiausias VLJS-gos uždavinys – pasiruošti Pasaulio liet. jaunimo VIII kongresui, įvyksiančiam 1994 vasarą Europoje – Lietuvoje ir Anglijoje. Trūksta lėšų. Vokietijos LJS kreipsis į šio krašto lietuvius, prašydama

aukų. Kongreso reikalams aptarti š.m. gegužės 19 - 23 Annaberge (Bonn 2) Vokietijos LJS ruošia metinį suvažiavimą.

Po pranešimų vyko tarybos narių pasisakymai ir diskusijos. Petras Odinis reiškė didelį susirūpinimą sunkia kultūros padėtimi Lietuvoje. Kvietė svarstyti, kaip galėtų Vokietijos lietuviai padėti lietuviškai kultūrai reprezentuoti šiame krašte. Persitvarkymo metų Lietuvoje kenčia ne tik kultūra, bet ir kitos sritys – žemės ūkis, pramonė, švietimas ir kt. Bet stengtis padėti reikia.

Balanso ir sąmatų tvirtinimas didesnių diskusijų nesukėlė. 1992.XII.31 balansas beveik vienbalsiai (vienam susilaikius) patvirtintas 13.015.850,30 DM (čia įeina Romuvos pastatų ir sklypo vertė); 1992 sąmatos įvykdymas – 96.006,01 DM; 1993 sąmata – 113.620 DM.

Svarstant veiklos gaires, vėl pasiskardeno susirūpinimas Vasario 16 gimnazijos ateitimi. Keltas klausimas, ar Vilniuje veikianti vidurinė mokykla užsienio lietuvių

vaikams nesudaro egzistencinės konkurencijos Vasario 16 gimnazijai. Daugumos nuomone, dėl prastų buitinių sąlygų Lietuvoje kol kas ji nėra rimtas varžovas.

Vokietijos LB valdybos numatomus darbus nusakė jos pirmininkas A. Lipšys ataskaitiniame pranešime.

Vykdomųjų organų išrinkimas vieneriems metams nesudarė didesnių sunkumų. Paprašyta, Vokietijos LB valdyba sutiko dar vienerius metus dirbti esamu sąstatu: pirmininkas Arminas Lipšys, vicepirmininkas Vincas Bartusevičius, sekretorė Elena Tėsnau, išdininkas Antanas Šiugždinis, jun., ir narys Andrius Šmitas.

Kontrolieriaus išrinkti tie patys asmenys: Vilius Lemkė, Eugenija Lucienė ir Jonas Vitkus.

Garbės teismo pirmininku perrinktas dipl. teisininkas Justinas Lukošius. Nariais išrinkti Alina Grinienė ir dr. Saulius Girnius. Kandidatai – Jonas K. Valiūnas ir Romanas Dirgėlas.

Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

PRASMINGIAU PAMINĖKIME LIETUVOS KANČIA

Praėjusių metų pabaigoje lietuvių išeivijos visuomenei pranešėme apie pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos užmojų minint Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo deimantinę sukaktį išskirtinai prisiminti Lietuvos Didžiąją Kančią, patirtą per Antrąjį pasaulinį karą bei jo palikimą – okupaciją ir jos įamžinimui paruošti ir išleisti Lietuvos Kančios istoriją.

Sukaktį minėdama, vasario mėnesį PLB valdyba paskelbė Lietuvos Kančios istorijos apimtį, sąmatą, darbo talkos užuomazgą Lietuvoje ir pranešė apie pradėtą darbą – pirmas tomas jau atiduotas spausdinti.

Nors Lietuva okupantų buvo kankinama be pertraukos ištisus penkiasdešimt metų, ir dėl to sunku pasakyti, kuriais laikotarpiais lietuviai labiausiai kentėjo, tačiau ryškiausi tos kančios liudininkai lieka didieji lietuvių vežimai į Sibirą, prasidėję 1940 birželio 14-15 dienomis ir daug kartų kartojęsi, kol arti pusės milijono Lietuvos gyventojų buvo išvežta į amžino įšalo žemę kentėti ir mirti. Todėl birželio mėnuo yra tapęs

**LIETUVOS DIDŽIOSIOS
KANČIOS MĖNESIU**
ir kiekvienais metais to mėnesio keturiolikta ir penkiolikta – pirmųjų vežimų dienos yra gedulingai minimos.

Šiais Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo deimanti-

nės sukakties metais Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba kviečia išeivijos visuomenę kančios dienas paminėti plačiau, iškilmingiau ir ryžtis padėti mums jas įprasinti šešiolikos ar daugiau tomų lietuvių ir bent anglų kalbomis išleistoje Lietuvos Kančios istorijoje.

Kaip jau anksčiau jums buvo pranešta, Birželį – Lietuvos Didžiosios Kančios mėnesį minėdama, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba skelbia lėšų telkimo vajų Lietuvos Kančios istorijai ir visus išeivijos lietuvius kviečia nors ir kuklia auka ši jos didelį, sunkų, bet ir labai svarbų darbą paremti. Netrukus Jūs gausite po asmenišką PLB valdybos įgaliotinių laišką, nuodugniau paaiškinantį užmojo apimtį, sąmatą, kaip ir kur auką siųsti. Į daugelį iš jūsų bus kreipiamasi asmeniškai žodžiu ar telefonu. Bus ir skelbimai spaudoje, nurodantys, kur ir kaip prie to darbo prisidėti. Labai prašome – atsiliepkite. Atsiliepkite teigiamai, nepaisydami aukos dydžio. Už kiekvieną auką PLB valdyba bus jums labai dėkinga, nes ji prisidės prie Didžiosios Lietuvos Kančios parodymo pasauliui, kartu įspėdama saugotis patiems didiesiems galiūnams ir saugoti mažuosius.

Bronius Nainys

PLB valdybos pirmininkas

SUNKŪS KARO METAI

Bronius Aušrotas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

ATVYKSTA VERTĖJAI

Prie šio armijos žvalgybos skyriaus man teko atlikinėti vertėjo pareigas ligi liepos 8 d. Tai nebuvo per sunkus darbas, bet nepaprastai monotoniškas ir didžiai nemalonus. Mat mano atliktus apklausinėjimus tikrindavo vienas buvęs Lietuvos pilietis, grandinio laipsnio karys Fritz, repatrijavęs iš Lietuvos 1941 m. Kaip vokiškos kilmės asmuo, jis tapo Vokietijos piliečiu. Jis mokėjo šiek tiek rusiškai. Fritz iš belaisvių norėdavo sužinoti tokius dalykus, kaip bataliono vado pavardę. Belaisvis, tik prieš kelias savaites mobilizuotas, nieko neprisimindavo ar apsimesdavo nieko nežinąs. Su Fritz didelių konfliktų neturėjome ir visus klausimus išsprenddavome draugiškai.

1941 m. liepos 7 d. Fritz mane nustebino pranešdamas, jog iš Berlyno gauta telegrama (žinoma, šifruota ir slapta), kad į štabą atvyksta 25 vertėjai ("dolmečeriai"). Ši žinia mane nepaprastai gerai nuteikė: tai reiškė, jog rusų kalbos žinovų šiame sektoriuje netrūks.

Per pietų pertrauką kreipiausi į kpt. Huber, prašydamas atleisti mane iš užimamų pareigų ir grąžinti į Karaliaučių pulkininko H. Kiep žinion. Jis taip pat žinojo apie atvykimą į šį štabą vertėjų, paruoštų specialioje vertėjų mokykloje. Visi jie buvo iš rusiškų šeimų su gimtąja rusų kalba.

Kpt. Huber paaiškinau, jog jau dvi savaitės, kaip neturiu baltinių pakaitalo, kadangi mano šiai kelionei skirtas lagaminas yra likęs Karaliaučiuje. Be to, ir mano darbas šiam štabui bus nereikalingas, kai atvyks tiek daug vertėjų. Stengiausi kapitoną įtikinti, kad mano, civiliniais drabužiais apsirengusio, buvimas tarp visų uniformuotų vertėjų visai nesiderino.

Atrodo, kad mano argumentai įtikino kpt. Huberį jog mane iš šio štabo reikia paleisti ir sugrąžinti į Karaliaučių. Netrukus jis nuvyko pas savo aukštesnius viršininkus ir grįžęs pranešė džiugią žinią: "Kai tik atvyks į štabą numatyti vertėjai, galėsiu grįžti į Karaliaučių".

Liepos 8, priešpietinėmis valandomis, į štabą atvyko paskirtieji rusų kalbos vertėjai. Po kelių valandų mano išvykimas iš Lepel miesto per Minską – Varšuvą – Allen-

steiną į Karaliaučių buvo įrašytas į kelionių lapą, vokiškai vadinamą *Marschbefehl*.

Buvau labai laimingas, galėdamas palikti vietą, kuri man sukeldavo širdgėlą dėl vokiečių okupantų nesiskaitymo su žmogaus, karo belaisvio, gyvybe. Iš apylinkių, o gal ir iš kitur, sugaudyti ir į šią stovyklą sugrūsti belaisviai gyveno be jokios pastogės, po "grynu dangumi". Į apklausinėjimo palapinę atvesti belaisviai būdavo pusgyviai. Šioje stovykloje jie gaudavo tik vandens atsigerti, ir to dar nepakankamai. Vieną kartą per dieną vakarop jiems išvirdavo kokią tai "daržovių sriubą". Bet tai nebuvo siuba, tik jos vardas.

Mačiau, jog belaisvių administracija ar negalėjo, ar nenorėjo jos žinioje esančių žmonių nors minimaliai maitinti. Tada man atrodė, kad tie alkani belaisviai yra paskirti lėtai bado mirčiai. Man būdavo sunku ir tiesiog apmaudu žiūrėti, kai į palapinę apklausinėjimui jau neatsiūsdavo, bet beveik atnešdavo vos gyvą žmogų, iš kurio man reikėdavo sužinoti "svarbių" kariškų žinių, o jų "šaltinis" vos ne vos liežuvį apversdavo. Sunku klausinėti tokį belaisvį, stovintį ant mirties slenksčio! Galbūt tas žmogus savo širdyje yra prakeikęs "išlaisvintojus", dėl kurių prieš dvi savaites būtų ryžęsis į Stalino kacetą patekti.

Aš kaip svetimšalis, atbėgęs pas nacių ieškodamas išsigelbėjimo nuo beveik tikros mirties, karių tarpe radau žmonių su sąžine ir žmogiškumo jausmais. Dėl to negalėjau suvokti, kaip vokiečių aukštoji karo vadovybė leidžia naciams diktuoti jiems kenksmingą politiką okupuotose Sovietų Sąjungos plotuose?

Dar buvo tik pirmosios dvi karo savaitės Rytuose. Tada mus, pravažiuojančius giliai Rusijos kaimuose, išėję į gatves, žmonės sutikdavo su gėlėmis. Dabar, dešimtį dienų vėliau, kaip neoficialiai teko nugirsti, pirmieji sovietų partizanai nušovė karinį kurjerį tarp Minsko ir Lepelio. Taip pat dingę iš Minsko štabo į Lepelį siųsti slapsti dokumentai.

Mane, grįžtantį į pilietinį gyvenimą, niekas nesupažindino su atvykusiais vertėjais. Man neteko su jais susitikti. Gal todėl, kad išlaikyti karinę

paslaptį.

Liepos 8 d. su ta pačia susisiekimo priemone, su kuria atvyko tie vertėjai, aš, keli štabo bei artimo Fronto vokiečių žemesnio laipsnio karininkai ir du karo policininkai išvykome iš Lepelio į Minsko geležinkelio stotį, esančią už maždaug 125 km. Geležinkelio pasiaurinimas tarp Minsko ir Varšuvos, važiuojant per Baranovičius, jau buvo sutvarkytas ir pritaikytas europinio pločio geležinkelių riedmenims.

IŠ LEPELIO Į KARALIAUČIŲ

Važiavimas iš Lepelio į Minską užtruko apie 3 valandas. Kadangi su mumis keliavo du karo policininkai, kurie grįžo į Minską, dienos metu mūsų sunkvežimio nelydėjo karo policijos palyda. Atvykus į Minsko geležinkelio stotį, paaiškėjo, kad traukinys iš Minsko į Varšuvą išvyks tik apie 10 val. vakaro. Tad, kaip visur ir visada, eiliniams žmonėms reikėjo palaukti, kol traukinys pajudės į vakarus.

Traukinyje man leido naudotis keleiviniu vagonu, kuriame važiuo sargybiniai ir dar keli žemesnio laipsnio karininkai. Buvau patenkintas, kad turėsiu bendrakeleivius, tai ir kelionė nebus tokia nuobodi.

Traukinys iš Minsko pajudėjo punktualiai. Dienos šviesa jau visiškai blėso, tad atėjo laikas ir keleiviams nusnausti. Aš užmigau viename laisvame kampe, ir nepajutau, kai traukinys pasiekė Baranovičių geležinkelio stotį. Buvo 4 val. ryto, kai pradėjo aušti. Traukinys, judėdamas apie 40 km greičiu per valandą, buvo nuvažiavęs apie 150 km.

Nuo Baranovičių į Brestą atvykome apie 9 val. ryto. Kadangi geležinkelio bėgiai buvo tik neseniai perstatyti, traukiniams buvo leidžiama važiuoti ne greičiau, kaip 40 km per valandą. Varšuvoje, po ilgesnio sustojimo Siedlice, atsiradome ankstybą popietę.

Pasitikrinus traukinių tvarkaraščiuose, paaiškėjo, kad liepos 9 negalėsiu pasiekti Karaliaučiaus. Teko kreiptis į geležinkelio stoties pravažiuojančių karių komendantūrą ir prašyti nakvynės vietos netoli nuo stoties. Gavau gerą kambarį ir galėjau patogiai išmiegoti. 6 val. ryto čia jau prasidėjo judėjimas. Išgėręs "erzackavos" ir suvalgęs savo atsivežto maisto dalį, nuėjau į stotį laukti 8 val. išeinančio traukinio.

Greitasis traukinys, einąs į Vakarų Vokietiją pro Allensteiną, atėjo nepavėlavęs. Minia lenkų su "P" raidėmis ant rankovių veržėsi į jiems skirtus vagonus. (Raidė "P" reiškė Pole – lenkas. Vokiečiai laikė lenkus priešais ir

nevertingais žmonėmis).

Gi aš, kaip *Herrenvolk* (valdančios tautos) atstovas, dar vis su *Dolmetscher* raščiu ant kairės rankovės, be didelių sunkumų susiradau vagone patogią vietą prie lango, nes norėjau stebėti pro mano akis prabėgančius įvairiaspalvius vaizdus. Vos prasidėjus vasarai, žalių liūliuojančių žiemkenčių laukai, lyg jūros bangos, judėjo vėjo pučiami iki horizonto pakraščio.

Po keliolikos valandų traukinys atvyko į Allensteiną stotį. Ten turėjau pakeisti traukinį į Karaliaučių. Čia nereikėjo ilgai laukti. Persėdęs į reikiamą traukinį, ankstybą liepos 10 d. popietę atsiradau Karaliaučiuje.

Nuskubėjau į man žinomą štabą. Prie įėjimo sargybinis pareikalavo iš manęs *Ausweis* – pažymėjimo, kad turiu teisę į šias patalpas įeiti. Jam paaiškinau, kad grįžtu iš fronto ir noriu skubiai matyti plk. Kiep.

Po kelių minučių delsimo, buvau įleistas į plk. Kiep kabinetą. Pulkininkas didžiai nustebė, pamatęs mane gana apšepusį, dėvintį tais pačiais drabužiais, su kuriais birželio 22 d. išvykau į frontą. Atvira jam pasakiau, kad mano lagaminas su kelionei reikalingais daiktais nebuvo man atvežtas. Pulkininkas nustebė, ir po kelių klausimų ir paieškojimo mano lagaminas buvo surastas mjr. von Kahlen darbo kambaryje. Pastarasis buvo išvykęs į frontą.

Prašiau plk. Kiep leisti man pasimatyti su mano pažįstamais lietuviais pabėgėliais, radusiais darbą Karaliaučiuje. Paminėjau dr. Kazi-

VERTINGI ALBUMAI

Gera proga įsigyti meniško grožio albumą *"Einu per Lietuvą"*. Tai jau trečioji lietuvių fofomenininko Juozo Polio kelionė per Tėvų žemę.

Anksčiau išleisti albumai – *"Gimtoji žemė Lietuva"*, *"Atgimstanti Lietuva"*.

Naujame albume jau Lietuva pabudus, gražiausios ir brangiausios jos kraštovaizdžio vietos, svarbūs įvykiai, šventės. Albume rasime ir lietuviškąją Ameriką: lietuvių bažnyčias, paminklus tautos didvyriams, tautos švenčių minėjimus, Clevelando, Chicagos, Washingtono ir kitų JAV miestų vaizdus. Nepaprastai jautrus ir šiltas albumo tekstas, kurį parašė šviesios atminties prof. Česlovas Kudaba.

Foto albumą labai prieinama kaina galima įsigyti Dievo Motinos parapijos knygyne pas A. Mackevičių ir "Dirvos" redakcijoje. Kiekvieno albumo kaina po #18 dol. Užsakant paštu reikia pridėti po \$3.00 persiuntimo išlaidomis.

Pautienį, dirbantį vienoje ligoninėje. Pulkininkas sutiko su mano prašymu ir patarė ateiti į įstaigą kitą rytą, liepos 11 d., 10 val. atsiskaityti su *Abwehrstelle Ostpreussen*.

Jau buvo vėlyba popietė. Palikęs šią įstaigą, susiradau pažįstamus Raulinaičius, buvusius Klaipėdos muitinės tarnautojus. Jie jau buvo grįžę iš darbo. Suprantama, kad jiedu labai norėjo žinoti apie padėtį fronte, kadangi OKW (*Oberkommando der Wehrmacht*) kasdieniniai lakoniški pranešimai ne visus patenkindavo. Pažadėjau papasakoti visas naujienas tik po to, kai leis man išsimaudyti, nes dvi savaites neteko išsiprausti. Po karštos vonios ir po vakarienės pasijutau daug geriau. Vakar su vaišingais ir mielais šeiminkais prabėgo gerą nuotaiką ir su gerų laikų prisiminimais. Tačiau man labai rūpėjo mano šeima, likusi Tilžėje, tėvai Kybartuose ir visi draugai Kaune bei Vilniuje.

ATLEIDŽIA IŠ TARNYBOS

Man teko anksčiau skaityti įvairiose knygose apie žvalgybą, ypatingai apie sovietinę, kad asmuo, pradėjęs dirbti šioje profesijoje, suriša save visam gyvenimui.

Šį rytą, eidamas į Karaliaučiaus *Abwehrstelle* įstaigą, galvojau, kokius įpareigojimus gausiu iš jos viršininko plk. Kiep. Praėjęs sargybinių, įėjau į laukiamąjį. Po kelių minučių mane pasikvietė plk. Kiep. Mudviem susėdus prie jo nemažo stalo, jis pradžioje apgailestavo, kad man, vykstant į frontą, nebuvo perduotas tas lagaminas, ir kad jis liko majoro įstaigoje.

Po šių įžanginių mandagių žodžių, pulkininkas pareiškė, jeigu aš nenoriu dirbti šiose pareigose, jis mane, kaip ne Reicho pilietį negali sulaikyti, nors jis pageidautų mane šioje tarnyboje ir toliau turėti. Jis dar pridūrė, jog aš nuo 1941 m. rugpjūčio 1 d. galiu atsistatydinti ir sugrįžti į Tilžę pas savo šeimą. Susitvarkęs visus asmeniškumus, galiausiai grįžti į tėvynę.

Atsiskaitymas ūkio skyriuje nebuvo sudėtingas, reikėjo tik pasirašyti už gaunamus iš izdininko pinigus. Izdininkas man patarė, prieš paliekant jų įstaigą, dar kartą užėiti į plk. Kiep kambarį pasakyti jam *Aufwiedersehen!* (sodie). Tą aš ir padariau.

Plk. Kiep padėkojo man už sąžiningą pareigų atlikimą jo vadovaujamoje įstaigoje. Jis taip pat priminė, jog mano duotas raštiškas pasižadėjimas – priešai, niekam neišduoti ar kalbėti apie mano buvusį darbą *Abwehrstelle*, galioja visam gyvenimui. Suprantama, aš pažadėjau tą paslapčių niekam neišduoti.

(Bus daugiau)

Lietuva ir išeivija

KARTU AR ATSKIRAI

Konferencija vyks lietuvių kultūros centre, esančiame prie Dievo Apvaizdos parapijos, 25335 West 9 Mile Road, Southfield, MI. Konferencijos dalyvių apsistojama netoliese esančioje Holiday Inn of Southfield.

Į konferenciją kviečiami atvykti lietuviškų organizacijų bei vienetų atstovai, spaudos ir radijo darbuotojai, paramą Lietuvai teikiančių organizacijų vadovai, ir visi besirūpinantys visuomeniniais – politiniais su Lietuva susijusiais klausimais.

JAV LB-nės ruošiamoje politinėje – visuomeninėje konferencijoje, kuri įvyks š.m. birželio 19-20 dienomis Southfield, Michigan, simpoziume "Išeivijos žvilgsnis – nepriklausomos Lietuvos valstybės santykiavimas su išeivija" klausimą apžvelgs visuomenininkas, Lietuvoje vadovavęs St. Lozoraičio kampanijai į prezidentus, inž. Valdas Adamkus; lietuvių teisininkų organizacijos LABAS vicepirm. adv. Rimas Domanskis; kelių Lietuvos vyriausybės konsultantas ekonomikos srityje dr. Juozas Kazickas, ir politinių mokslų profesorius, eilės veikalo žmogaus teisių klausimais autorius dr. Tomas Remeikis.

Esame pastebėję, kad sovietinis žmogus nėra vien psichologų išmislas. Irgi okupacijos metai ir geležinė uždanga laisvą pasaulį darė neprieinamą pavergtam lietuviui. Vakaruose besivystančios švietimo, tikėjimo, jaunimo auklėjimo, politinės organizacijos sritys ir jų puoselėjamos vertybės lietuviui nebuvo prieinamos. Tad šiuo metu, šalia ekonominės paramos, Lietuvai nemažiau yra būtina ir ideologinė parama suminėtose srityse. Apie atstovaujimų institucijų teikiamą ideologinio pobūdžio ruo-

šiamoje konferencijoje kalbės kun. Ant. Saulaitis, S.J., "Į Laisvę" fondo organizatorius ir pirm. dr. Kazys Ambrozaitis, Lietuvai švietimo srityje daug padedančios APPLE organizacijos generalinė direktorė Vaiva Vėbrautė – Gustienė, Lietuvių Skautų Sąjungos Tarybos pirm. Sigitas Miknaitis, ir Ateitininkų Federacijos vadas Juozas Polikaitis. Konferencija įvyksta š.m. birželio 19-20 dienomis Southfield, MI.

Prof. dr. Vytautas Biliauskas, psichologas, visuomenininkas, buvęs PLB valdybos pirmininkas, JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos ruošiamoje politinėje – visuomeninėje konferencijoje skaitys paskaitą tema "Kliūtys santykiuose tarp išeivijos ir Lietuvos: barjerai, tarpkliai, ar praraja".

Išeivija visokeriopai stengiasi padėti Lietuvai, tačiau kokią Lietuvos politikai rolę išeivijai pramato atsikūriantios Lietuvos gyvenime? Minėta tema JAV LB-nės rengiamoje politinėje – visuomeninėje konferencijoje kalbės trys Lietuvos Seimo nariai: Romualdas Ozolas, Lietuvos Centro judėjimo pirmininkas ir Saulius Šaltenis – Tėvynės sąjungos (V. Landsbergio vadovaujamos) atstovas.

Adolfas Šleževičius, Lietuvos vyriausybės ministras pirmininkas, priėmė JAV LB Krašto valdybos kvietimą dalyvauti š.m. birželio 19 - 20 dienomis Southfield, Michigan, ruošiamoje politinėje – visuomeninėje konferencijoje išeivijos – Lietuvos santykių klausimais. Konferencijoje ministras pirmininkas kalbės tema: "Šiandieninė Lietuva kelyje į politinę ir ekonominę nepriklausomybę". A. Šleževičius į Detroitą atvyksta die-

Los Angeles Tautinės Sąjungos atstovai su Sąjungos pirmininku dr. L. Kriaučeliūnu. Iš kairės Antanas Mažeika, Rūta Sakienė, dr. L. Kriaučeliūnas, Liucija Mažeikienė ir Jonas Petronis. Irenos Kriaučeliūnienės nuotr.

ną anksčiau ir Detroito jam yra organizuojami susitikimai su pramonininkais ir verslininkais. Penktadienio vakare jis dalyvaus konferencijos išvakarėse JAV LB Michigano apygardos valdybos ir vietos lietuvių komiteto ruošiamoje susipažinimo vakaronėje, kuri įvyks Holiday Inn of Southfield viešbutyje.

Ambasadorius Stasys Lozoraitis yra priėmęs kvietimą dalyvauti JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos ruošiamoje politinėje visuomeninėje konferencijoje š.m. birželio 19 -20 dienomis, Southfield, Michigan. Konferencijos metu dalyviams ir Detroito lietuviams ruošiamoje iškilmingoje vakarienoje amb. Lozoraitis pasakys pagrindinę kalbą. Iškilmingos vakarienos metu sveikinimo žodį tarti yra pakviestas Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius.

Temą "Šiandieniniai demokratijos pavidalai ir valstybės vaidmuo Lietuvoje" š.m. birželio 19-20 dienomis Detroito (Southfield) įvyksiančioje konferencijoje nagrinės keturi Lietuvos Seimo atstovai, iš kurių trys yra partijų vadovai: Adolfas Šleževičius.

A.L.T. S-GOS TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Rūta Sakienė

(Atkelta iš 1 psl.)

Yorko supažindino su dabartine Nepriklausomybės Fondo padėtimi: St. Santvarui mirus dr. Žalys iš Lietuvos perėmė rašyti LIETUVOS DIPLOMATIJOS ISTORIJA, kurios numatyti du tomai. Fonde yra pakankamai lėšų išleisti vieną tomą. Reikės padaryti sprendimą dėl antrojo. Dr. Žalys esąs pilnai kvalifikuotas. Jis yra Vilniaus Universiteto rektorius ir Mokslo Žurnalo redaktorius.

Neseniai iš Lietuvos grįžęs Eugenijus Bartkus perdavė Lietuvos tautininkų ir jų

pirmininko Rimanto Smetonos sveikinimus, papasakojo apie jų veiklą, nuotaikas ir didelius finansinius nedatekius. Laikraštis VILTIS neįstengė išsilaikyti ir kol kas susijungė su Vilniaus krašto savaitraščiu VORUTA, kur turės savo skyrių. Suvažiavimo pirmininkas Petras Buchas ragino, kad reikia Lietuvos tautininkus remti finansiniais. Sąjungos valdyba mielai priims aukas ir jas persiųs Tautinės Sąjungos vadovybei Lietuvoje. Aptarti Sąjungai čia ir Lietuvoje svarbūs reikalai, kaip tautinės minties leidinių perspausdinimas ir siuntimas Lietuvon, tarpresnių ryšių užmezgimas, organizuota Amerikos tautininkų kelionė į Lietuvą ir kiti panašūs reikalai.

Sąjungos pirmininkas dr. L. Kriaučeliūnas suvažiavimui pranešė, kad sekančiam A.L.T. S-gos Seimui, kuris įvyks 1994 m. gegužės mėnesį yra pasiūlytos dvi vietovės – Detroitas ir St. Petersburg, Fla., kur vyko ir paskutinis Seimas pernai pavasarį. Nutarta, kad šį kartą derėtų Seimą ruošti Detroito. Taigi, jeigu niekas nepasikeis Amerikos tautininkai ir jų svečiai sekantį pavasarį susirinks svetingoje Michigan valstijoje.

Suvažiavimas užbaigtas Lietuvos Himnu. Dalyviai skirstėsi dėkingi rengėjams už gerai suorganizuotą, sklandžiai ir tvarkingai praėjusį, daugelį svarbių reikalų svarsčius suvažiavimą. Negalima nepaminėti ir darbščių šeimininkų, kurių rūpesčiu net du kartus visi susirinkę buvo gausiai ir skaniai pavalgydinti.

vičius – Lietuvos demokratinės darbo partijos pirm.; Aloyzas Sakalas – Lietuvos socialdemokratų partijos pirm.; Romualdas Ozolas – Tėvynės sąjungos atstovas. Pastarajai vadovauja Vyt. Landsbergis.

Prof. dr. Vytautas Vardys, žinomas politologas, eilės mokslo veikalo autorius, Lietuvos ir Pabaltijo klausimais nuolatinis media konsultantas, Detroito (Southfield) JAV LB-nės ruošiamoje politinėje – visuomeninėje konferencijoje skaitys paskaitą tema: "Politinė kultūra Lietuvoje ir laiko reikalavimai". Šiuo metu dr. Vardys mokslo reikalais lankosi Lietuvoje ir skaito paskaitas bei konsultuoja.

Atiduodant laikraštį į spaustuvę mums pranešė, kad Dr. BRONIUS NEMICKAS, iš New Yorko, atstovaus Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų tarybos ruošiamoje visuomeninėje-politinėje konferencijoje š.m. birželio 19-20 d.d. Detroito.

ALT S-gos Daytona Beach, FLA. skyriaus perrinktoji valdyba. Iš k. vicepirm. Jurgis Janušaitis pirmininkas Vytautas Abraitis, vicepirm. Petras Lanys. Stovi: sekretorius Kostas Žolynas ir išdininkas Pranas Damijonaitis.

K R I T I K A

Vladas Vijeikis

Atrodo, kad mūsų veiklios asmenybės susiskirstė į dvi partijas. Viena, dirbančiųjų, kita, kritikuojančių. Bet tai buvo ir visais laikais. Esu tikras, kad urvinis žmogelis iškapstęs kalne sau gyvenamą butą susilaukdavo kritikų. –Ne čia pasirinkai. Ne tokius akmenis surinkai ant kurių sėdėsi. O ką jau bekalbėti apie sienose nupieštus gyvulus. Kritikams čia buvo pasireiškimų platybės.

Nekitaip vyksta ir dabar. Vieni dirba, kiti kritikuoja. Ką nors padaryti reikia daug pastangų padėti. Daug prakaito, daug smegeninės kilmėjimų ir perkilnojimų. Kritikui reikia tik plunksnos. Senais laikais: žąsies plunksnos, o dabar rašomom mašinėlėm savo išmintį rodo. Nežiūrint, kaip kūrybinis žmogus besistengtų, kritikas randa už ko užsikabinti. Jo užduotis gadinti dirbančiojo kraują ir jis tą vykdo su didžiausiu užsidegimu.

Laimei kritikų pastangos nėra amžinos. Miestų aikštėse stovi paminklai rašytojams, kariams, o ar matėte kada paminklą kritikui? O nestato todėl, kad skulptoriai nesugeba kaip juos pavaizduoti. Vienas pareiškė: nulipdyčiau didelę surauktą nosį ir užkasčiau ją į žemę bent šešias pėdas gilumon.

Ilgainiui atsirado profesionalų kritikų, kurie iš to duoną valgo. Bet kam jie reikalingi? Ką jie sukritikuoja, ilgainiui tampa jų adoruojamais kūriniams.

Bet biauariausi mėgėjai kritikai. Šie, neturėdami tam reikiamo išsilavinimo, puola į jiems visai svetimas sritis.

Mūsų labai uždaramame ir nedideliame ratelyje kritika įgauna visai kitokią paveikslą. Mat mes gyvename vos ne vieno kaimo gatvėje. Vienas kitą neblogai pažįstame, tad kritikui šiek tiek sunkiau. Negali kritikuoti savo švogerio arba pusbrolio ar kitos giminės. Tad kritikas savo giminės arba giria iki debesų arba praleidžia negirdomis. Skaitydamas kritikas gali tuoju pat sužinoti kas kurio giminė arba kas su kuo gražiai nugaria.

Kritikų yra kelių rūšių. Viena – moralės saugotojai. Tie knibinėja po visus užkulius, kad atrastų ką nors nemoralaus. Kiekvienas žodelis jiems užkliūva. Tie moralės saugotojai paprastai patys nieko nedaro. Saugo savo skaistybę.

Jie bet kur įžiūri Sodomą ir Gomorą. Jeigu ne abu tai bent Sodomą. Ypatingai didelis tabu jų vaizduotėje yra

seksualiniai reikalai. Dabar, kada pradžios mokykloje moka apie tuos dalykus, jie gyvena dar gandro amžiuje. Tas gandrelis nieko dėtas, bet jo vardu išrišamos visos seksualinės problemos.

Religiniai fanatikai. Tie įsikniaubę į maldaknyges visai nemato aplink besisukančio pasaulio ir kritikuoja nuožmiai kiekvieną, kuris išdrįsta kitaip galvoti negu jis galvoja. Jei galėtų gyvą igrūstų į peklą.

Šie pavojingi. Jie eis į dangų psalmes giedodami tavo galvą po pažastim pasikišę.

Neapdairūs kritikai. Tie kritikuoja viską, tik nemato, kas jų pačių šeimoje vyksta. Kiti pridare visokių baisenybių, bet ne jų vaikai. Jie šventi.

Nemažai kritikų menkai žino apie ką jie kalba. Girdi skambant varpus, bet nežino kurioje bažnyčioje. Bet tas jų nesulaiko.

Yra kritikų, kurie šaukia, kad reikia uždrausti bet kam pasireikšti. Kvaila. Jeigu taip įvyktų tai ką jie kritikuotų?

Mūsų mažoje bendruomenėje atrodo kritikų per daug, o darbuotojų per mažai. O kaip,

Marius Kampe "Žaibo komandos narys" kerta svietinį prieš lenkų komandą. Etniniam turnyre Dievo Motinos parapijos salėje.

Vito Kijausko nuotr.

ATSIŠAUKIMAS Į VISUOMENĘ ARTĖJANT DARIAUS–GIRĖNO SUKAKČIAI

Stepono Dariaus ir Stasio Girėno Transatlantinio skrydžio 60-ųjų metinių diena artėja labai greitai. Minėjimo komitetas ir įvairūs jo pakuomitečiai daug dirba, kad šis įvykis taptų vienu iš įsimintiniausių. Renginio sėkmė yra visų Amerikos lietuvių garbės reikalas: ir jaunų, ir senų,

jeigu kritikai imtų darbuotis, o darbuotojai kritikuoti. Visiems būtų geriau ir ramiau.

ir dypukų ir amžiaus pradžios imigrantų. Nes Darius ir Girėnas priklauso mums visiems, jie, kaip ir mes, buvo lietuviai, galvojo lietuviškai, dirbo Amerikai ir Lietuvai!

Tik susikūrus, Minėjimo komitetas aptarė eilę projektų, kurie padarytų lakūnų metines prasmingesnes. Buvo planuota nukalti proginį medalį, atidengti memorialinę Dariaus ir Girėno lentą Chicago's Midway aerouoste, sukurti filmą apie lakūnų gyvenimą Amerikoje ir pasiruošimą skrydžiui, laikyti iškilmingas mišias lietuvių bažnyčiose, surengti lietuviškų organizacijų parodą, su vainikų padėjimu prie Dariaus ir Girėno paminklo Marquette Park'e, paruošti parodą apie lakūnus ir minėjimui skirtą leidinį, o taip pat surengti minėjimo pietus.

Kaip visi žinome, tai ne komercinis renginys. Jo neremia jokios stambios bendrovės. Minėjimo komitetą sudaro įvairių lietuviškų organizacijų nariai, savanoriškai ir nemokamai skiriantys savo laiką ir darbą šiam projektui. Komitetas neturi savo pinigų – jo darbai visiškai priklauso nuo geranoriškos asmenų ir organizacijų paramos.

Komitetas numatė, kad visų planų įgyvendinimui reikės apie 15,000-20,000 dol. Kai kurios išlaidos, kaip pavyzdžiui paruošti leidiniui ar pietums, atsipirks parduodant skelbimus ir bilietus. Tačiau žymiai ilgiau užtruktų susigrąžinti pinigus už medalį, kainuosiantį 7,000-8000 dol. ir filmą – 2,000-3,000 dol. Be to yra daug buitinių išlaidų, kaip komiteto blankų, vokų spausdinimas, pašto ženklai, plakatas ir t.t.

Gaila, bet iki šiol lietuvių visuomenės reakcija į Dariaus ir Girėno pagerbimo

planus yra labai pasyvi. Nežiūrint, kad lietuviškoje spaudoje nuolat pasirodo Minėjimo komiteto aukų prašymai, kad buvo išsiųsta virš 500 laiškų, prašant paramos iš lietuviškų organizacijų, firmų ir privačių asmenų visoje Illinois valstijoje, kad buvo išsiųsti prašymai į Lietuviių fondą ir Tautos fondą, – kol kas rezultatai katastrofiški. Nors gavome šiek tiek aukų, jos nėra iš tolo neartėja prie reikalingos sumos. Į prašymą atsiliėpė Chicago's Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinė, aukodama 600 dol., Cicero Jūros Šaulių Kuopa Klaipėda su 250 dol., ir keletas mažesnių sumų aukotojų.

Todėl nuspręsta nebedaryti medalio, laikinai sustabdytas filmo filmavimas. Neaiškus net memorialinės lentos likimas. Nerurėdami pakandamai pinigų, gal turėsime atsisakyti ir šios minties. Praleidus progą, ji gali daugiau nebesitaikyti.

Šio atsišaukimo rašymo metu, viso yra gauta 1,666 dol. Lietuviška visuomenė tesprendžia ar tik tiek teverti mūsų didvyriai. Šios iškilmės parodys amerikiečiams ir Lietuvai, kiek esame organizuoti ir stiprūs. Kiekvienas gali prisidėti. Prašome rašyti čekius Darius–Girėnas Commemoration Fund ir siųsti Valentinui Ramoniui į komiteto būstinę, kuri yra Balzeko muziejuje, adresas 6500 South Pulaski Road, Chicago, IL 60629. Aukotojų vardai bus išvardinti minėjimo leidinyje.

Valentinas Ramonis
Komiteto pirmininkas

TRISDEŠIMT PIRMAS

Dirvos novelės Konkursas

DVI PREMIJOS

Pirmoji – 500 dolerių

Antroji – 300 dolerių

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir bobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis: Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas: Paskutinė rankraščiui įteikti data 1993 metų rugsėjo 10 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiui siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiami dalyvauti visi lietuviai rašytojai, gyvenant Lietuvoje, JAV ar bet kuriam kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridedamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

IR ŠIA VASARĄ SKAUTAI STOVYKLAUS

Sugrįžo žavusis pavasaris, atnešdamas mokyklinio darbo pabaigą. Ir Clevelando skautų tuntai birželio 7 d. 7 v.v. skelbia savo darbo metų paskutinę sueigą, į kurią kviečia ne tik skautų tėvelius, bet ir svečius. Sueiga ruošiamą prie ežero Coronado Beach Association parke, tarp Ingleside ir Crestland gatvių.

Užbaigus žiemos sueigas, ateina skautiško darbo apvainikavimo, būtent, stovyklų sezonas. Clevelando skautų tunto siūlo jaunimui šias stovyklavimo galimybes.

Didžioji 1993 m. Jubiliejinė stovykla organizuojama š.m. liepos 31 – rugpjūčio 11 dienomis (12 dienų) Chicago tuntų Rako stovyklavietėje, kuri yra Michigane, apie 10 mylių į rytus nuo Ludingtono.

Į ją yra kviečiami ir suvažiūs viso pasaulio lietuviai skautai. Norintieji šioje svarbioje stovykloje dalyvauti gali kreiptis į tuntų vadovus: Remigijų Belzinską, Ingridą Civinskiene, Viliją Nasvytę-Klimienę arba Liviją Pollock.

Šalia skirtingų amžiaus pastovyklių Jubiliejinėje organizuojamas ir "Skautijos darželis". Tai jaunų šeimų pastovyklė, labai sėkmingai išbandyta Tautinėje stovykloje. Joje atskirame rajone dirba, žaidžia ir dainuoja tėveliai su savo vaikučiais pagal bendrą, vadovų paruoštą programą. Kas norėtų šitokiu būdu pastovyklauti, kviečiamas kreiptis į p.s. Vidą Juškiene, tel. (313) 482-8360.

Detroito Gabijos tuntas yra pakvietęs Clevelando jaunesniuosius skautus kartu su

jais stovyklauti Dainavoje birželio 20-27 dienomis. Ir šioje stovykloje vadovai ruošia labai įdomią programą tiems skautukams, kurie yra dar per jauni vykti į didžiąją Jubiliejinę stovyklą. Ir į šią stovyklą dar galima skubiai registruotis pas tuntų vadovus. (OŠ)

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Minėjimas – ekumeninės pamaldos už sovietmetyje žuvusius bei nukentėjusius pabaltiečius įvyks sekmadienį, š.m. birželio mėn. 13 d., 2 val. p.p. Latvių Evangelikų Liuteronų bažnyčioje, Detroit ir Andrews Avenue (West 152-a gatvė).

Pamaldas atlaikys lietuvių, latvių ir estų kunigai. Minėjimą rengia ir visus skaitlingai dalyvauti kviečia Clevelando Pabaltiečių Komitetas.

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKSLO METŲ UŽBAIGTUVĖS

įvyko šeštadienį, birželio 5 d., 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos svetainėje Tikimės, kad kitą savaitę apie tai mokyklos mokytojai plačiau parašys.

KELIONIŲ AGENTŪRA "VYTIS" BROOKLYNE GEGUŽĖS 21 D. GAVO ATŽYMĖJIMĄ

iš SAS oro linijos už stambią "VYTIES" paramą SAS linijai.

Įteikimo ceremonijos ir banketas įvyko Rainbow

Abi "Žaibo" komandos žaidžia Etniniam turnyre Dievo Motinos parapijos salėje. Jaunieji vos, vos Vito Kijausko nuotr.

room, Rockefeller Plaza Manhattane.

"VYTI" atstovavo Romas, Algis ir Vytis Keziai.

PARENGIMAI

1993 M.

• BIRŽELIO 27 d. 12 val. Pensininkų gegužinė Lietuvių namų viršutinėje salėje.

• LIEPOS 11 d. – sekmadienį 12:00 p.p. Žalgirio šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero Beachland Parke – 17815 Canterbury Rd.

• LIEPOS 18 d. Šv. Jurgio parapijos GEGUŽINĖ – Šv. Jurgio sodyboje 11:30

• LIEPOS 24 d. Kultūrinio darželio tradicinė vakaronė Gwinn Estate

• RUGPJŪČIO 1 d. sekmadienį 12:00 p.p. LKVS-gos "RAMOVĖ" rengia gegužinę prie ežero Beachland Parke – 17815 Canterbury gatvėje.

• RUGPJŪČIO 15 d. sekmadienį DIRVOS GEGUŽINĖ Apanių sodyboje.

• RUGSĖJO 11 d. Lietuvių Namų 20 – metų sukakties balius ir varžytinės. 7 v.v.

• RUGSĖJO 25 d. Pabaltiečių Vakaras. Ruošia lietuviai latviai ir estai.

• SPALIO 2 d. 7 v.v. Koncertas The Singing Angels Dievo Motinos auditorijoje.

• SPALIO 9-10 ir 23 dienomis JAV LB Clevelando apylinkės ren-

giamų LIETUVIŲ DIENŲ programa Dievo Motinos parapijos patalpose.

• LAPKRIČIO 14 d. Šv. Jurgio parapijos rudens Festivalis 11:30 – 3:30 v.v.

• LAPKRIČIO 20 d. LKVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyrius rengia Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimą Lietuvių Namuose – Clevelande.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios. Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

NATIONAL TRAVEL & TOURS

Tel:(216)932-6100 Fax:(216)932-5236

KELIONĖMS Į LIETUVĄ IR Į KITAS PASAULIO ŠALIS

SKAMBINKITE
RITAI STAŠKUTEI
932-6100

- Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją
- Pinigų persiuntimas
- Air cargo
- Maisto siuntiniai

VISA TAI -

atlanta IE
Trumpiausias kelias gimtinėn

639 East 185th Street
Euclid, OH 44119

Telefonas (216) 481-0011

Dirbame: antr.-penkt. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.,
šeštadienį nuo 9 v.r. iki 2 v. popiet
Pagrindinis atlanta IE ofisas - Chicagoje

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street • Cleveland, OH 44119
481-6677

DARBO VALANDOS

antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr – 4:00 pp *
penktadienį * 9:00 vr – 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr – 12:00 pp *
sekmadienį parapijoje * 11:00 vr – 12:00 pp *
* Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

ŽINIOS IŠ LIETUVOS AMBASADOS WASHINGTONE

Gegužės mėn. 4 d.

Vykdant JAV Žemės ūkio departamento programą PL 480 į Klaipėdą iš Baltimorės uosto išplaukė pirmasis laivas su pašariniais kukurūzais (37,4 tūkst. metrinų tonų). Lietuvos uostamiestį krovinyms turėtų pasiekti po penkiolikos dienų.

Laivo palydėjimo ceremonijoje dalyvavo ambasadoriaus padėjėjas ekonomikos reikalams R. Ražanauskas, kompanijos American Trade Sales prezidentas A. Harrari.

Ambasadoriaus padėjėja mokslo ir švietimo reikalams D. Vidutienė susitiko su grupe moksleivių iš įvairių JAV koledžų, kurie dalyvauja "Close-up" Fondo programoje. D. Vidutienė padarė Lietuvos istorijos apžvalgą, supažindino studentus su Lietuvos dabartine ekonomine ir politine padėtimi, atsakė į studentų klausimus.

*

Gegužės mėn 5 d.

P.S. Lozoraitis susitiko su Valstybės Departamento Baltų skyriaus valdininkais bei Protokolo skyriaus atstovais. Buvo aptarti įvairūs politiniai ir diplomatiniai procedūrų reikalai.

Ambasadorius susitiko su Norvegijos ambasadoriumi ir kalbėta politinėmis temomis.

Ambasadorius St. Lozoraitis priėmė ir atsakė į laikraščio "Baltic Observer" žurnalistės I. Arklinos klausimus. Korespondentę iš Latvijos domino Lietuvos ekonominė ir politinė padėtis, Latvijos – Lietuvos santykiai, bendra šių valstybių diplomatų veikla Washingtone, santykių tarp JAV ir Lietuvos raida.

Ambasadoriaus padėjėjas politiniams ir spaudos reika-

lams V. Nakas skaitė paskaitą Amerikos Universiteto (The American University) studentams. Pranešimo tema – reformų eiga Lietuvoje. Po paskaitos V. Nakas atsakė į susirinkusių klausimus.

Gegužės 17 d.

Norvegijos ambasadoriaus K. Vibe kvietimu ambasadorius St. Lozoraitis dalyvavo priėmimo, surengtame paminėti Norvegijos nacionalinę šventę – Konstitucijos dieną.

Gegužės 18 d.

Ambasadoje lankėsi Lietuvos Geologijos tarnybos direktoriaus pavaduotojas B. Paukštys bei Nacionalinio geologų komiteto generalinis sekretorius A. Klimas, dalyvaujantys konferencijoje "Aplinkos apsauga hidrologijoje ir hidrogeologijoje". Su svečiais susitiko ambasadorius St. Lozoraitis, jo padėjėjos D. Vidutienė ir A. Samsonienė. Susitikimo metu buvo kalbama apie geologinio pobūdžio problemas Lietuvoje, naftos terminalo statybos klausimą.

P.A. Paukščio bei A. Klimo prašymu, jiems buvo parengta papildoma programa, jie susitiko su Nacionalinio Mokslo Fondo, Nacionalinės Mokslo Akademijos, Valstybės Departamento pareigūnais.

Gegužės 19 d.

Ambasadorius St. Lozoraitis ir jo padėjėja mokslo ir švietimo klausimams D. Vidutienė dalyvavo konferencijoje "Žmogaus teisių klausimai moksle", kurią A. Sacharovo garbei drauge su Tarptautiniu A. Sacharovo Fondu surengė JAV Nacionalinės Mokslo Akademijos Žmogaus teisių komitetas. Konferencijoje kalbėjo A.

Sacharovo našlė E. Bonner.

P. St. Lozoraitis pasikalbėjo su p. E. Bonner, kuri savo pranešime labai teigiamai kalbėjo apie Lietuvą, kaip apie visų demokratinių reformų buvusioje Sovietų sąjungoje pradininkę. Jis taip pat susitiko su JAV Nacionalinės Mokslo Akademijos prezidentu F. Press, šios akademijos Žmogaus teisių komiteto vykdančiąja direktore C. Corrillon.

Ambasadoriaus padėjėja A. Bailey susitiko su p. Th. Roach, "Projekto Viltis" direktoriumi Centrinės ir Rytų Europos regionui. "Projektas Viltis" ieško apsiųsčių, apmokymo programų, suranda atitinkamas institucijas Jungtinėse Valstijose, kurios užmezga ir plėtoja ryšius su atitinkamomis įstaigomis Lietuvoje.

Ambasadoriaus padėjėja A. Samsonienė dalyvavo priėmimo Ukrainos ambasadoje, kur buvo pagerbta grupė jaunų politikų, verslininkų ir žurnalistų, atvykusių iš Rytų Europos stažuotei Jungtinėse Valstijose. Šią programą, kuri yra didžiausia tokio pobūdžio programa Amerikoje, jau treči metai rengia National Forum Foundation (NFF). Lietuvai atstovauja p. Darius Vasionis, laikraščio "Kauno Laikas" reklamos skyriaus vadovas, kuris tris mėnesius stažuos "Washington Post" laikraštyje.

Gegužės 21 d.

Ambasadoriaus padėjėjas spaudos ir politikos klausimams V. Nakas padarė pranešimą apie Lietuvą "Paramos projekto" ("Project Assist") nariams, vykstantiems š.m. gegužės mėnesį į Baltijos šalis, kur panašios delegacijos lankėsi ir praeitais metais. Delegacijos nariai yra patyrę Amerikos teisininkai, kurių pagrindinis tikslas yra užmegzti ryšius su teisės specialistais Baltijos šalyse, pasidalinti mintimis apie esamą teisinę sistemą šiose šalyse.

Ambasadorius St. Lozoraitis ir V. Nakas dalyvavo

ATSISVEIKINANT SU A.A. MYKOLU VINCLOVU

Š. m. balandžio 28 d. buvo Visų Sielų kapinėse palaidotas velionis Mykolas, buvęs Lietuvos kariuomenės 3-čio artilerijos pulko karininkas – kapitonas.

Velionis buvo gimęs 1909-IV-30, Griaužiečių k. Ukmergės apskr., pasiturinčio ūkininko šeimoje. Baigęs Ukmergės gimnaziją įstojo į P.L.P. A. Smetonos vardo karo mokyklą. Ją baigė 1932 m. ir buvo pakeltas į jn. ltn. laipsnį.

Tarnaudamas kariuomenėje ir siekdamas aukštesnio karinio išsilavinimo, karinės vadovybės buvo paskirtas į gen. štabo akademijos kursų 4-tą laidą. Komunistinei Rusijai okupavus Lietuvą kursai buvo uždaryti. Komunistinės – maskvinės valdžios įsakymu Lietuvos kariuomenė buvo likviduota. Įvairių paskirčių daliniai, kareiviai ir karininkai, buvo išblaškyti ir įjungti į 16-tą raudonosios armijos Korpą.

Dalis karininkų buvo areštuojami, tardomi, o kiti buvo išvežti į Rusiją – į "pasitobulinimo" kursus, iš kurių mažai gyvų išliko. Velioniui pasisėkė į komunistų nagus ne-

pakliūti. Vokiečių okupacijos metu velionis buvo Ukmergės apskr. viršininku. Šiose pareigose šiltai bendradarbiavo su gyventojais, o vokiečių nacinei valdžiai nepataikavo.

Artinantis raudonai armijai link Lietuvos, 1944 m. velionis pasitraukė į Vokietiją. Emigracijai prasidėjus, atvyko į U.S.A., o 1951 m. į Clevelandą. Nedidelėje įmonėje įsidarbines užsitarnavo pensiją. Būnant pensijoje sveikata pradėjo blogėti. Paskutinius 3-jus gyvenimo metus velionis praleido slaugos namuose.

Velionis buvo ramaus ir draugiško būdo žmogus. Priklausė ramovėnų ir lietuvių bendruomenės organizacijoms.

Buvo pašarvotas Jacobs ir Son laidotuvių namuose. Atsisveikinimo maldose dalyvavo ramovėnai ir artimieji. Po laidojimo mišų, iš Dievo Motinos šventovės, buvo palaidotas į Visų Sielų kapines ir palaidotas sekcijoje N 13, Lot. 1230, grave 2.

Tegul tau, Mykolai, šios svečios šalies žemė suteikia amžiną poilsį ir ramybę.

Clevelando ramovėnai

LAIKRAŠČIO "VILTIS" PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI

Lietuvių tautininkų sąjungos leidžiamas laikraštis "Viltis" su 7-tuoju (3.31.93) numeriu dėl finansinių sunkumų sustojoėjusi. Pagal gautą pranešimą iš Lietuvos "Viltis" bent iki šių metų pabaigos bus leidžiama kaip priedas prie Lietuvos istorijos laikraščio "Voruta", kurio redaktorius yra p. J. Vincinkevičius. Tad "Vilties"

prenumeratoriams toliau bus siuntinėjama "Voruta" su "Vilties" puslapiais joje.

Tikimasi, kad "Viltis" ateinančiais metais vėl pradės eiti kaip savarankiškas laikraštis.

Visi "Vilties" skaitytojai prašomi ir toliau likti "Vilties" prenumeratoriais bei rėmėjais pratęsiant prenumeratą ar naujai užsiprenumeruojant. Prenumeratos kaina oro paštu 45 dol. metams. Prenumeratas siųsti Vaclovui Mažeikai – 519 N. Halien Terr, Park Ridge, Il. 60068.

Amerikos tautininkai turėtų gausiau prenumeruoti ir remti Lietuvos tautininkų leidžiamą laikraštį, nes, kaip matome, be mūsų paramos vargiai "Viltis" galės išsilaikyti.

Vaclovas Mažeika

"Vilties" laikraščio atstovas

Tautinės Sąjungos suvažiavime Detroite, vykusiam gegužės 29 d., Bostono skyriaus pirmininkas Juozas Rentelis, chicagietis Jonas Jurkūnas ir paskaitininkas Vytautas Abraitis tariausi Sąjungos reikalais.